

Załącznik do Uchwały Nr XXVII/171/16
Rady Gminy Żurawica
z dnia 21 października 2016 r.

**Plan Rozwoju Miejscowości
Bolestraszyce
na lata 2016-2022**

Gmina Żurawica

ul. Ojca Św. Jana Pawła II 1, 37-710 Żurawica

tel. (16) 671-33-78, fax (16) 672-39-40 e-

mail zuragmina@wp.pl

Żurawica, październik 2016 r.

Opracował:

Tomasz Łacina

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	4
II.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	5
	2.1.Charakterystyka miejscowości Bolestraszyce na tle gminy Żurawica	5
	2.2.Położenie geograficzne.....	6
	2.3.Rys historyczny miejscowości Bolestraszyce.....	7
III.	SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI +ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO.....	11
IV.	CELE I METODA OPRACOWANIA.....	33
V.	ANALIZA SWOT.....	35
VI.	ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI.....	38
VII.	PLAN WYKONAWCZY.....	40
VIII.	WIZJA.....	50
IX.	MISJA.....	52
X.	ZARZĄDZANIE.....	53

I. WPROWADZENIE

Plan Rozwoju Miejscowości jest istotnym dokumentem, który harmonizuje oraz wyznacza ramy działania w zakresie odnowy wsi, istotnie wpływając na późniejsze działania podejmowane w tym zakresie. Jest on swoistą strategią na rzecz rozwoju danej miejscowości, którego treść i założenia powinny wynikać z realnych potrzeb zainteresowanych mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących na obszarze realizacji planu. Dlatego podczas procesu projektowania planu sprawą niezwykle istotną jest jak najszersze zainteresowanie i czynny udział stron, zarówno obywatelskiej jak i samorządowej. Udział mieszkańców w procesie planistycznym pozwala lepiej odzwierciedlić potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności oraz na bieżąco reagować na zaistniałe sytuacje. Dzięki konsultacjom możliwe jest wypracowanie szerokiego kompromisu i wyznaczenie zarysu przyszłych inwestycji na przestrzeni kilku kolejnych lat.

Nakreślenie Planu Rozwoju Miejscowości pozwala władzom samorządowym lepsze zaplanowanie środków z budżetu własnego jak i w obecnej perspektywie finansowej staranie się o środki pozabudżetowe; takie jak dotacje celowe czy środki z funduszy europejskich. W niektórych przypadkach jest dokumentem koniecznym podczas rozpatrywania wniosku inwestycyjnego.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce to długofalowa strategia, która wytycza kierunek rozwoju miejscowości w perspektywie lat 2016-2022. Zarys planu powstał przy aktywnym udziale mieszkańców oraz podmiotów zainteresowanych, co jest gwarantem odzwierciedlenia rzeczywistych potrzeb i oczekiwań. Wyznaczony w dokumencie generalny kierunek rozwoju jest optymalnym kompromisem umożliwiającym realizację zaplanowanych działań mających na celu stworzenie najkorzystniejszych warunków do rozwoju miejscowości i życia mieszkańców.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

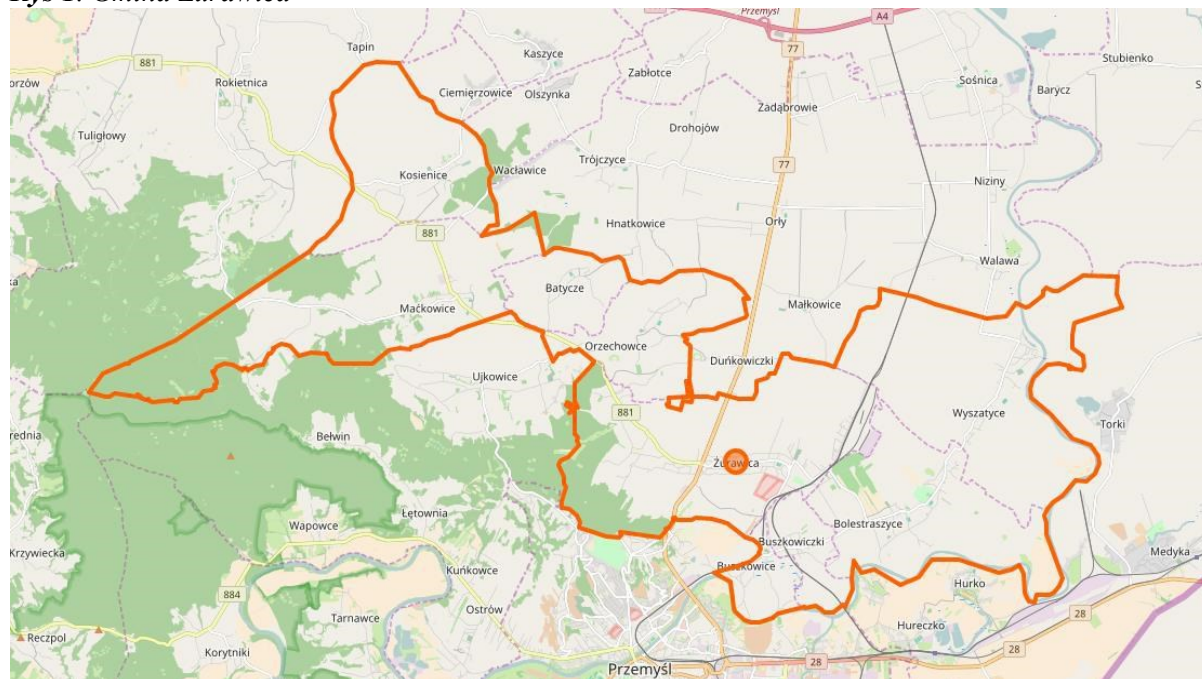
2.1. Charakterystyka miejscowości Bolestraszyce na tle gminy Żurawica.

Bolestraszyce są jednym z dziewięciu sołectw wchodzących w skład gminy Żurawica. Sąsiadami Gminy Żurawica są Gminy: Orły, Stubno, Rokietnica, Medyka, Przemyśl oraz Miasto Przemyśl. Bezpośrednie sąsiedztwo miasta powiatowego, jakim jest Przemyśl, sprawia, że Gmina Żurawica znajduje się w strefie wysokiej aktywności społeczno-gospodarczej. Istotny wpływ na ten stan mają ważne z punktu widzenia rozwoju miejscowości ciągi komunikacyjne, zarówno drogowe jak i kolejowe. Najważniejsze ciągi komunikacyjne drogowe to: droga krajowa nr 77 relacji Lipnik-Żurawica-Przemyśl oraz droga wojewódzka nr 881 Żurawica-Sokołów Małopolski.

Na terenie gminy przebiega linia kolejowa Kraków – Przemyśl – Medyka oraz linia towarowa Żurawica – Medyka. Kolejowa magistrala z kompleksem przeładunkowym stwarza dobre warunki do aktywności gospodarczej w dziedzinach produkcyjnych i składowo-magazynowych.

Powierzchnia Gminy wynosi 9575 ha czyli 95,75 km². Gmina liczy 12 920 mieszkańców (dane GUS z końca 2015 roku), co sprawia, że gęstość zaludnienia wynosi 135 osób na km². Ukształtowanie terenu, położenie oraz dobre warunki do uprawy roślin sprawiają, że dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo. Ważnym elementem jest również turystyka, wypoczynek oraz inne formy działalności gospodarczej.

Rys 1. Gmina Żurawica

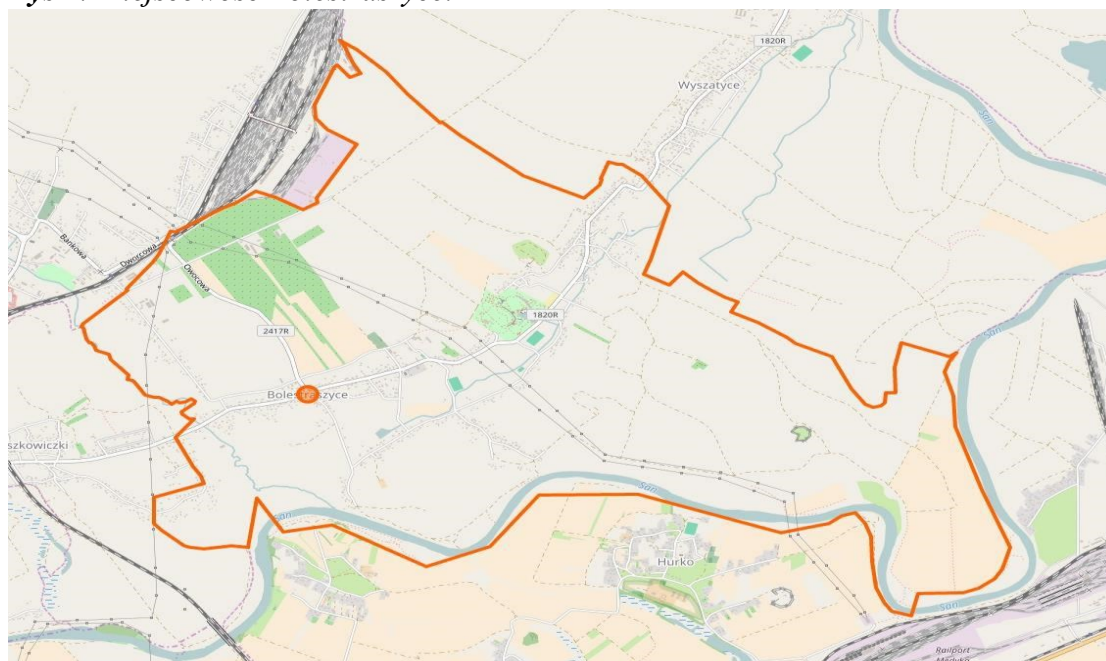
2.2. Położenie geograficzne.

Gmina wiejska Żurawica położona jest w województwie podkarpackim, w powiecie przemyskim. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie przemyskim.

Geograficznie gmina usytuowana jest na pograniczu Doliny Sanu oraz Pogórza Rzeszowskiego - znajduje się na nim około 90% obszaru. Pozostałe 10% należy do Pogórza Przemyskiego. Największą rzeką przepływającą przez teren gminy jest San, który przepływa przez teren czterech miejscowości: Buszkowic, Buszkowiczek, Bolestraszyce oraz Wyszatyce. Wraz z rzeką Rada oraz większymi potokami przepływającymi między innymi przez miejscowość Żurawica, Kosienice, Maćkowice tworzą ciekawą infrastrukturę wodną, która niewątpliwie podnosi atrakcyjność Gminy Żurawica pod względem krajobrazowym, jak i turystycznym. Należy jednak pamiętać o potencjalnym zagrożeniu powodziowym jakie wynika z takowego położenia. Wystąpić mogą lokalne powodzie i podtopienia.

Obszar Gminy Żurawica cechuje się tym, że na jego terenie występuje klimat charakterystyczny dla kotlin podgórskich z przewagą cech kontynentalnych.

Rys 2. Miejscowość Bolestraszyce.

2.3.Rys historyczny miejscowości Bolestraszyce.

Pierwsze wzmianki o wsi Bolestraszyce pojawiają się w 1359 roku. Wzmianki te pojawiają się w dokumencie Ruskim z tego roku gdzie wymienia się pisarza i pomocnika księdza grekokatolickiego, Diaka z Bolestraszyce imieniem Diaczkowicz. Od roku 1378 występuje już jako Kostko Bolestraszycki, który był właścicielem licznych dóbr ziemskich, prawdopodobnie był również właścicielem Bolestraszyce.

W XV wieku w zapisach jako właściciel Bolestraszyce występował Steczko, który prawdopodobnie był synem Kostka. Z kolei o Kostku wiemy tylko tyle, że był synem Popa w Bolestraszycach. Od roku 1440 osada na skutek małżeństwa córki Steczka, Małgorzaty i Stefana Świętopelka z Zawady, herbu Lis, który był chorążym Przemyskim, przeszła w posiadanie rodu Świętopelków, stając się własnością rycerską. Około połowy XV wieku ówczesny właściciel osady wzniósł na wzgórzu drewnianą siedzibę z obwarowaniami i fosą. W kolejnych latach zastąpiono ją murowanym dworem obronnym. W roku 1481 Stefan Świętopelk dokonał podziału majątku pomiędzy swoich synów: Mikołaja i Jana. To właśnie ten drugi otrzymał osadę Bolestraszyce, jednocześnie przyjmując nazwisko Bolestraszycki.

Bolestraszyce należały do rodu Świętopelków aż do roku 1652. Przechodząc w tym czasie w posiadanie kolejnych członków rodziny, między innymi w latach 1600-1639 część majątku należała do Samuela Bolestraszyckiego, który szerzej zasłynął jako tłumacz książki antypapieskiej i antyreligijnej „*Heraklit albo o próżności świata*”. W 1625 r. został oskarżony przez bpa przemyskiego A. Grochowskiego o wydanie paszkwilu, dwa lata później został skazany przez trybunał koronny w Lublinie na 6 miesięcy więzienia. Pierwotnie, jak i tłumaczenie polecono zniszczyć, jednocześnie zakazując jej czytania przez szlachtę i plebejuszy. Samuel Bolestraszycki miał się również przyczynić do działania na szkodę Polski, czyniąc starania o ściągnięcie na Polskę wrogiego najazdu Szwedów, a w późniejszym okresie również Turków, Kozaków i Moskwy. Ostatecznie, po długiej tułaczce, w roku 1649, na mocy konstytucji sejmowej „*Bolestraszycki do pierwotnej czci został przywrócony*”.

W roku 1652 właścicielami majątku staje się rodzina Drochojowskich. Wedle informacji źródłowych Bolestraszyce w tym okresie liczyły 254 mieszkańców płacących podatek zwany pogłównym. Na przestrzeni kolejnych lat prawa do majątku przechodziły na kolejnych członków rodziny Drochojowskich, często w wyniku dramatycznych wydarzeń. W 1686 roku Krzysztof Drochojowski został zabity przez swojego brata Stefana. Po tym wydarzeniu synowie Krzysztofa dokonali podziału majątku. W wyniku dalszych wydarzeń w roku 1706 całość przypadła Janowi Parysowi, dwanaście lat później posiadłość dziedziczył jego syn Antoni Drochojowski, sędzia przemyski. Po śmierci Barbary ze Zborowskich Drochojowskiej, która była drugą żoną Antoniego Drochojowskiego, sytuacja praw do majątku uległa znacznemu skomplikowaniu. W następstwie tego Bolestraszyce przeszły w posiadanie rodziny Morskich i Ostrowskich. 19 lutego 1831 roku Piotr Michałowski herbu Junosza poślubił Julię Ostrowską i od roku 1840 do 1848 z przerwami wraz z rodziną zamieszkiwał w Bolestraszycach.

Piotr Michałowski urodził się 2 lipca 1800 roku w Krakowie, rodzice jego byli właścicielami ziemskimi. Józef i Tekla wychowywali swojego syna w duchu patriotycznym. Już od najmłodszych lat Piotr wykazywał ogromny talent, w wieku 14 lat zdał egzamin

dojrzałości i rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Swój talent malarski rozwijał między innymi pod okiem Józefa Brodowskiego czy Franciszka Lampiego. W okresie kiedy przebywał w swojej posiadłości często malował konie oraz portrety mieszkańców Bolestraszyce i okolicy. Jednym z najbardziej znanych dzieł Michałowskiego jest portret bolestraszyckiego chłopca Seńki, który obecnie znajduje się w Muzeum Narodowym w Krakowie. W latach gdy Michałowski przebywał w Bolestraszycach jego posiadłość odwiedzali znamienici goście, wśród nich znalazł się między innymi Juliusz Kossak, w późniejszym okresie również bardzo popularny malarz. To właśnie Michałowski wznosił dla siebie na terenie nowo założonego parku krajobrazowego klasycystyczny dworek, który możemy podziwiać do dnia dzisiejszego. Na terenie dawnej posiadłości Michałowskich w chwili obecnej znajduje się znane w całej Polsce Arboretum, które szerzej przedstawione będzie w dalszej części planu. W wyniku sytuacji życiowej, w roku 1848 Piotr Michałowski definitywnie opuścił miejscowość. Zmarł 9 czerwca 1855 w Krzysztoporzycach a pochowany został na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Po śmierci Michałowskiego Bolestraszyce pozostały w rękach jego żony Julii oraz dzieci. Z niektórych źródeł wyczytać możemy, że część dzieł Michałowskiego, w tym te przedstawiające wieś Bolestraszyce, mogła zaginąć podczas I wojny światowej (1914-1918). Około połowy XIX wieku z inicjatywy Julii z Ostrowskich Michałowskiej zaadoptowana na kaplicę została jedna z komnat, którą do dziś znamy pod nazwą „Kaplica w Arboretum”. Budowla powstała na podstawie dawnej oficyny zbudowanej przez Drochojowskich jeszcze w XVIII wieku. W okresie międzywojennym do kaplicy dostawiona została wieżyczka. Obiekt, który jakiś czas temu został poddany renowacji, na chwilę obecną znajduje się na terenie Arboretum Bolestraszyce i jest udostępniony zwiedzającym.

Bolestraszyce znajdowały się w rękach Michałowskich do 1910 roku, kiedy to zostały kupione przez Zajązkowskich i pozostawały w ich władaniu do roku 1944. W okresie tym Bolestraszyce liczyły 1326 mieszkańców. Miejscowość posiadała zróżnicowaną strukturę kulturową, jak i religijną. Największą grupę stanowili wyznawcy grekokatolicy (572 mieszkańców) oraz rzymskokatolicy (401); znaczną część stanowili też Żydzi (353).

W latach 1910-1944 Zajązkowscy dokonali licznych zmian w wyglądzie dworku. Dobudowany został między innymi ciężki portyk od strony północnej a od strony południowej przedsionki.

Arboretum w Bolestraszycach powstało w 1975 roku, kiedy to zabytkowy dworek wraz parkiem, przekazany został Towarzystwu Przyjaciół Nauk w Przemyślu, które założyło w nim Zakład Fizjografii i Arboretum. Dzięki staraniom pracowników przy wsparciu Urzędu Wojewódzkiego w Przemyślu udało się wykonać prace konserwatorskie i renowacyjne zabytkowego dworku, budynków oraz parku. W późniejszych latach prace finansowane były między innymi ze środków Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wieloletnim dyrektorem Arboretum Bolestraszyce był prof. dr hab. Jerzy Piórecki, którego wkład w funkcjonowanie i rozwój instytucji jest nieoceniony. Od 2001 roku do dnia dzisiejszego funkcję dyrektora pełni dr Narcyz Piórecki.

W chwili obecnej obiekt Arboretum Bolestraszyce pełni kilka funkcji. Oprócz atrakcji przyrodniczej i kulturowej jest również instytucją badawczą i naukową. Zabytkowy dworek, jak i otaczający go park, stanowi unikatowy obiekt w skali całego kraju. Na obszarze 25 ha, w tym 0,87 ha stawów, występuje niespotykana nigdzie indziej koncentracja rzadkiej flory i fauny, niemal z całego świata. Jak podają źródła na terenie Arboretum spotkać możemy około 2200 gatunków drzew i krzewów oraz blisko 1200 roślin zielonych, w tym 600 stanowią gatunki rodzime. Kolekcja roślin szklarniowych wynosi natomiast 180 gatunków. Niemalą atrakcją dla zwiedzających jest możliwość zobaczenia bardzo rzadkich gatunków zwierząt, jak np. populacja żółwia błotnego, który na terenie Polski jest zagrożony wyginięciem

i znajduje się pod całkowitą ochroną. Na terenie obiektu funkcjonuje również Muzeum Przyrodnicze, w którym prezentowane są wystawy stałe, między innymi ekspozycja ornitologiczna pod tytułem „*Chrońmy ptaki*” oraz wystawa fotograficzna prof. J Pióreckiego „*XXV lat Arboretum Bolestraszyce*”. Zwiedzając teren Arboretum naszą uwagę przykuć mogą rzeźby wiklinowe, które powstały podczas Międzynarodowych Plenerów Artystycznych „*Wiklina w Arboretum*”. Cały obiekt jest ogólnodostępny dla zwiedzających.

Fort XIII jest kolejnym cennym zabytkiem znajdującym się na terenie miejscowości Bolestraszyce. W źródłach często fort ten nazywany jest „*San Rideau*” co znaczy Osłona Sanu, był on częścią zewnętrznego pierścienia fortecznego Twierdzy Przemyśl. Nazwa „*San Rideau*” jest ściśle powiązana z funkcją, jaką miał pełnić, czyli osłoną doliny Sanu od strony wschodniej. Budowa rozpoczęła się w roku 1892 a zakończyła niespełna cztery lata później. Jej koszt wyniósł około 5 mln koron. Dzięki strategicznemu położeniu pełnił ważne funkcje obronne. Fort miał kształt trapezu o podstawie 250 m i szerokości 90 m i otoczony był suchą fosą bronioną stanowiskami ogniowymi. Załogę fortu stanowiło około 800 żołnierzy. 22 marca 1915 roku podczas II oblężenia Twierdzy Przemyśl, w dniu jej kapitulacji został wysadzony. Niespełna dwa miesiące później doszło do III oblężenia twierdzy i o dziwo Fort XIII nadal pełnił swoją funkcję obronną. W latach 1923-1925 część fortyfikacji uległa rozbiórce.

Dewastacja obiektu zatrzymana została dopiero w 1968 roku, kiedy to forty wchodzące w skład Twierdzy Przemyśl wpisane zostały na listę chronionych prawnie zabytków architektury. Na dzień dzisiejszy uszkodzenia infrastruktury Fortu XIII szacuje się na około 75%. Mimo tak ogromnych zniszczeń pewne elementy ocalały i są dostępne do zwiedzania.

Na przestrzeni lat na temat fortu powstało kilka legend, najbardziej znaną historią jest ta opisana w 1926 roku na łamach miesięcznika „*Naokoło świata*”, w artykule Wandy Kohutnickiej, pod tytułem „*Fort XII*”. Tytuł artykułu jest zresztą mylący, gdyż opisywane wydarzenia rzekomo miały mieć miejsce podczas prac rozbiórkowych prowadzonych w 1923 roku na terenie Fortu XIII. Podczas prowadzenia prac rozbiórkowych robotnicy w jednym z pomieszczeń mieli odnaleźć żywego człowieka, rosyjskiego jeńca, o którym zapomniano podczas wysadzania fortu w 1915 roku. Dzięki zapasom wody i jedzenia w kompletnych ciemnościach miał on przeżyć blisko 8 lat.

Od 24 kwietnia do 15 czerwca 1947 roku na terenie ówczesnego powiatu przemyskiego przeprowadzana była operacja „*Wisła*”, celem której było masowe przesiedlenia ludności cywilnej pochodzenia ukraińskiego na tereny północno zachodniej Polski, czyli tzw. „*Ziem Odzyskanych*”. Akcją „*Wisła*” objęto również wieś Bolestraszyce. Przed wybuchem II Wojny Światowej mieszkało w niej 1648 Ukraińców, 1181 Polaków i około 21 osób pochodzenia żydowskiego. Akcję na terenie Bolestraszyce przeprowadzono w dniach 4 i 5 maja 1947 roku. W jej wyniku, zgodnie z danymi o liczbie ludności z roku 1948, na terenie Bolestraszyce zamieszkiwało 1311 Polaków i ok. 19 Ukraińców. Porównując dane o stanie ludności z roku 1939 i 1948 wywnioskować możemy, że niemal cała ludność pochodzenia ukraińskiego została wysiedlona. Konsekwencją zmiany granic Polski po wojnie była również szeroko zakrojona akcja repatriacyjna. Spora część opuszczonych na skutek przesiedleń Ukraińców gospodarstw przypadła właśnie repatriantom. W latach 1946-1951 na skutek przeprowadzanych przesiedleń Bolestraszyce opuściło 233 osoby narodowości polskiej, natomiast w tym samym okresie przybyło aż 908 osób.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Wedle zapisów Kroniki Parafialnej powstanie parafii rzymskokatolickiej w Bolestraszcach datowane jest na 2 listopada 1945 r: *Dekretem Kurii z 2 listopada 1945 r. ks. bp Franciszek Barda z Przemyśla erygował samodzielną parafię rzymskokatolicką w Bolestraszcach wydzieloną z Żurawicy*. Pierwsza Msza Św. odprawiona została 10 listopada 1945 roku. Zarząd Gminy Żurawica przekazał prawnie w użytkowanie placówki rzymskokatolickiej w Bolestraszcach cerkiew greckokatolicką 29 stycznia 1948 roku. Do początku lat osiemdziesiątych XX w. placówka funkcjonowała na prawach ekspozytury parafii rzymskokatolickiej w Żurawicy, kiedy to przekształcona została w samodzielną parafię. Na skutek reorganizacji polskich diecezji dokonanej przez Jana Pawła II od 25 marca 1992 Parafia rzymskokatolicka Bolestraszyce należy do Archidiecezji Przemyskiej. Ważnym wydarzeniem w życiu parafii było poświęcenie placu pod budowę nowej świątyni którego dokonał abp Józef Michalik dnia 7 lipca 1996 roku. Niespełna rok później bo 3 lipca podczas Mszy Św. sprawowanej również przez metropolitę przemyskiego pod budowę kościoła wmurowany został kamień węgielny którego poświęcenia dokonał sam Ojciec Święty Jan Paweł II podczas pielgrzymki do Polski w 1997 r. Poświęcenie nowo wybudowanego kościoła odbyło się 6 września 1998 roku podczas uroczystej niedzielnej Mszy Św., której przewodniczył ks. abp Józef Michalik. Ks. abp Józef Michalik od samego początku aktywnie uczestniczył w wydarzeniach związanych z budową kościoła Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Bolestraszcach i to właśnie on dokonał jego konsekracji w dniu 25 listopada 2012 roku. Końcem stycznia 2015 roku na terenie miejscowości Bolestraszyce od użytku oddany został trzy gwiazdkowy hotel „*Villa Bolestraszyce*”. Zaplecze hotelu stanowi blisko 20 pokoi wyposażonych w łazienkę, tv, klimatyzację, wi-fi, sale konferencyjne i bankietowe, przestronny duży strzeżony parking. *Villa Bolestraszyce* to świetny przystanek dla turystów pragnących poznać atrakcje naszego regionu.

III. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO

Zasoby przyrodnicze i krajobrazowe

Gmina Żurawica zajmuje obszar 9575 ha z czego 1336,67 ha należy do miejscowości Bolestraszyce, co stanowi 14% ogólnego obszaru gminy. Całość znajduje się w strefie dużego zróżnicowania warunków naturalnych. Część południowa i zachodnia leży w obrębie Pogórza Przemyskiego, teren ten charakteryzuje się łagodnymi wzniesieniami, poprzecinanymi dolinami o różnej wielkości i kształcie. Pozostały obszar stanowi część Pogórza Rzeszowskiego i przeważają tu równiny. Żurawica usytuowana jest na granicy dwóch subjednostek geologicznych a całość należy do zlewni rzeki San, która między innymi przepływa przez tereny miejscowości Bolestraszyce. Sąsiedztwo tak dużej rzeki niesie ze sobą duże niebezpieczeństwo dla mieszkańców, istnieje duże ryzyko wystąpienia powodzi i podtopień na tym obszarze.

Klimat

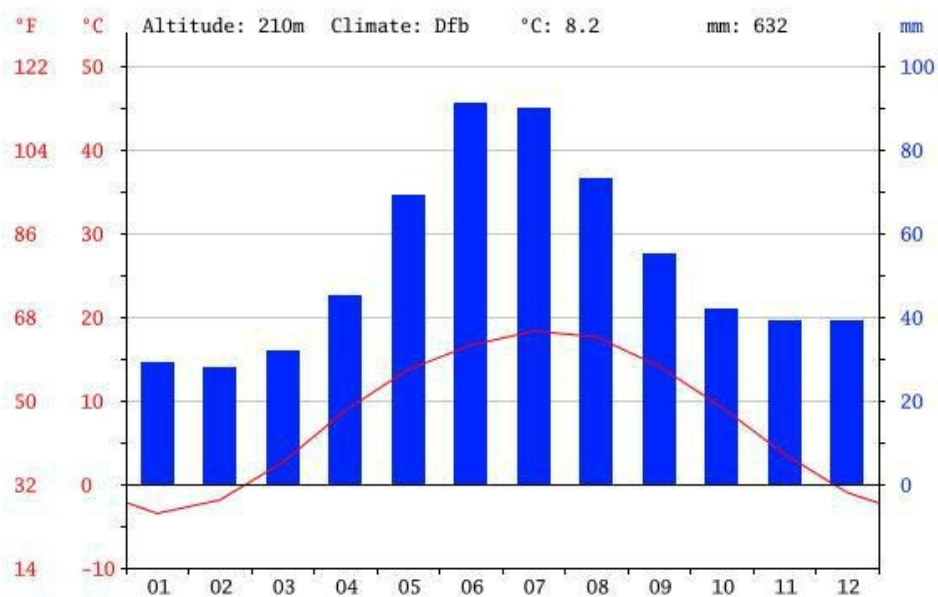
Klimat charakteryzuje się następującymi właściwościami:

długość okresu wegetacji	200 – 220 dni,
początki okresu wegetacji	trzecia dekada marca,
koniec okresu wegetacji	pierwsza dekada września,
czas zalegania małej pokrywy śnieżnej	70 – 90 dni w roku,
pierwsze przymrozki	listopad,
ostatnie przymrozki	marzec,

W Gminie Żurawica występuje klimat charakterystyczny dla kotlin podgórskich, charakteryzuje się on jednak przewagą cech kontynentalnych. Według klasyfikacji klimatów

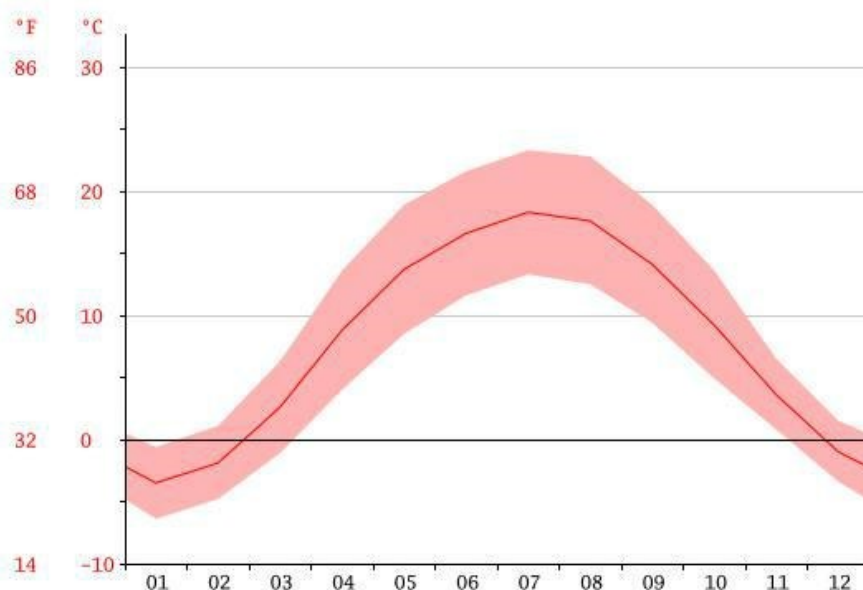
Köppena obszar zaliczany jest do typu Dfb. Średnia roczna temperatura w Bolestraszycach wynosi 8,2°C a roczna suma opadów to 632 mm.

WYKRES KLIMATYCZNY: BOLESTRASZYCE

Najniższe opady występują w lutym a ich średnia wynosi 28 mm, największe natomiast w miesiącu czerwcu ze średnią 91 mm.

WYKRES TEMPERATUROWY: BOLESTRASZYCE

Średnia temperatura jest największa w miesiącu lipcu i wynosi 18,3°C, najzimniejszy jest miesiąc styczeń ze średnią temperaturą w okolicach -3,5°C.

TABELA KLIMATU: BOLESTRASZYCE

month	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
mm	29	28	32	45	69	91	90	73	55	42	39	39
°C	-3.5	-1.9	2.6	8.8	13.7	16.6	18.3	17.6	14.1	9.2	3.6	-1.0
°C (min)	-6.4	-4.8	-1.1	4.0	8.5	11.6	13.3	12.5	9.4	4.9	0.8	-3.4
°C (max)	-0.6	1.1	6.3	13.6	18.9	21.6	23.3	22.8	18.9	13.6	6.5	1.5
°F	25.7	28.6	36.7	47.8	56.7	61.9	64.9	63.7	57.4	48.6	38.5	30.2
°F (min)	20.5	23.4	30.0	39.2	47.3	52.9	55.9	54.5	48.9	40.8	33.4	25.9
°F (max)	30.9	34.0	43.3	56.5	66.0	70.9	73.9	73.0	66.0	56.5	43.7	34.7

Roczne odchylenie pomiędzy miesiącem, w którym występuje najmniejsza a największa średnia suma opadów, wynosi 63 mm, analogiczna sytuacja w przypadku średniej temperatury wynosi 21,8 °C.

Flora i fauna

Na przeważającym obszarze Gminy Żurawica występuje roślinność niska, typowa dla obszarów wykorzystywanych rolniczo, takich jak grunty orne, sady, pastwiska itp. Na terenie miejscowości Bolestraszyce występują pospolite gatunki zwierząt, charakterystyczne dla tego obszaru, takie jak zając szary, dzik, bocian biały, którego populacja jest dosyć spora, od 16 do 20 gniazd na km² itp.

Gleby

Większość gleb stanowią pseudobielice i gleby brunatne wytworzone z lessów, pyłów lessowych i częściowo gliny. Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej na obszarze Gminy Żurawica występują w znacznej przewadze gleby klasy I-III. Wszystkie gleby są pochodzenia mineralnego. Nie występują ograniczenia w doborze roślin uprawnych.

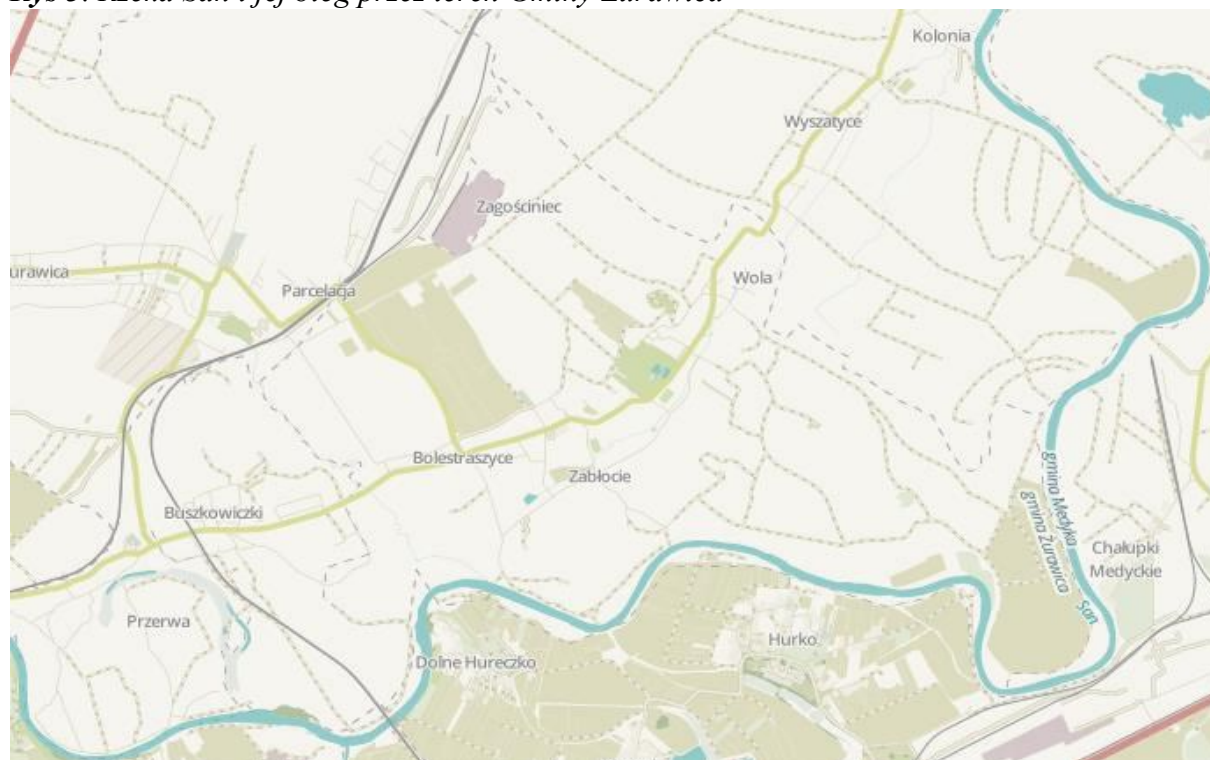
Lasy

Obszary leśne zajmują w gminie powierzchnię około 1000 ha; stanowi to 11% terytorium. Drzewostany zaliczane są do typu siedliskowego lasu świeżego wyżynnego, dominują lasy liściaste i mieszane z przewagą grabu, dębu i buka. Cała powierzchnia lasów w gminie zaliczana jest do lasów wodochronnych i znajduje się w obrębie Przemysko – Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Lasy te z przyczyny bliskiego położenia miasta Przemyśla pełnią funkcję wypoczynkową.

Wody powierzchniowe i podziemne

Większość wód powierzchniowych na terenie Gminy Żurawica stanowią rzeki oraz mniejsze potoki. Największą rzeką jest San, który przepływa przez terytorium czterech miejscowości gminy: Buszkowiczek, Buszkowic, Bolestraszyce oraz Wyszatyce. Przepływając południowo wschodnią częścią gminy pełni również funkcję naturalnej granicy Gminy Żurawica.

Rys 3. Rzeka San i jej bieg przez teren Gminy Żurawica

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Pozostałe mniejsze rzeki, strumyki oraz potoki stanowią dopływy Sanu. Oprócz wód swobodnie płynących występują również zbiorniki wody stojącej, pod postacią stawów lub okresowo zalewanych obszarów, takich jak np. starorzecza Sanu.

Pod względem zasobów wód podziemnych gmina leży na pograniczu dwóch regionów hydrogeologicznych – Karpackiego i Przemyskiego. Wody podziemne na terenie gminy zaliczane są do I i II klasy czystości.

Obiekty przyrodnicze chronione

Na terenie Gminy Żurawica znajduje się kilka szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym obiektów, które podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie dóbr kultury. Są to zachowane w różnym stanie parki zabytkowe dawnych zespołów pałacowych i dworskich w miejscowościach:

Bolestraszyce: park zespołu dworskiego, obecnie Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach,

Wyszatyce: park zespołu dworskiego,

Żurawica: park zespołu dworskiego Sapiehów,

Maćkowice: park zespołu pałacowego,

Kosienice: pozostałości zespołu parkowo- dworskiego.

Wszystkie te obiekty i tereny ujęte są w rejestrze zabytków i objęte strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu. Na obszarze gminy występują również liczne pomniki przyrody – 112 drzew pomnikowych (głównie dęby, jesiony, platany, kasztanowce). Większość drzew pomnikowych występuje w ogrodach i parkach podworskich w miejscowościach: Bolestraszyce – 58 (Arboretum), Wyszatyce – 6, Żurawica – 7 (park XIX w.), Maćkowice – 5 (park krajobrazowy z pocz. XIX w.), Kosienice – 35 (park krajobrazowy z pocz. XIX w.). Drzewa pomnikowe objęte ochroną są przedmiotem zainteresowania turystycznego.

Surowce mineralne i kopaliny

Lokalne zasoby surowców mineralnych i kopaliny występujące na terenie gminy to:

złoża gazu ziemnego,

złoża żwiru budowlanego (w dolinie Sanu),

złoża gliny do ceramiki budowlanej (w rejonie wsi Orzechowce).

Znaczna część miejscowości Żurawica objęta jest obszarem górnictwem gazu ziemnego intensywnie eksploatowanego, stąd sieć otworów gazowych i gazociągów przemysłowych stwarzających pewne ograniczenia w wykorzystaniu inwestycyjnym gruntów.

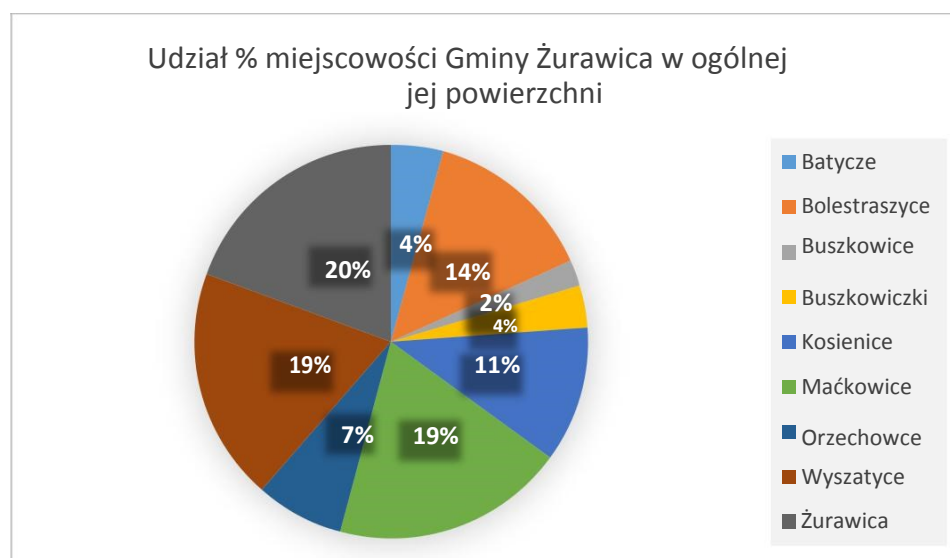
Miejscowość w statystyce

Tabela nr 1. Wykaz powierzchni wszystkich miejscowości w Gminie Żurawica.

Nazwa miejscowości	Powierzchnia w ha	% udział w ogólnej Powierzchni
Batycze	409,42	4,3
Bolestraszyce	1336,67	14,0
Buszkowice	210,47	2,2
Buszkowiczki	330,19	3,4
Kosienice	1063,69	11,1
Maćkowice	1835,13	19,2
Orzechowce	697,26	7,3
Wyszatyce	1833,09	19,1
Żurawica	1859,26	19,4
Ogółem	9575,18	100

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Wykres 1. Wykres prezentujący procentowy udział miejscowości Gminy Żurawica w ogólnej powierzchni gminy.

Wykres 2. Wykres kołowy prezentujący powierzchnię Bolestraszyce na tle powierzchni Gminy Żurawica.

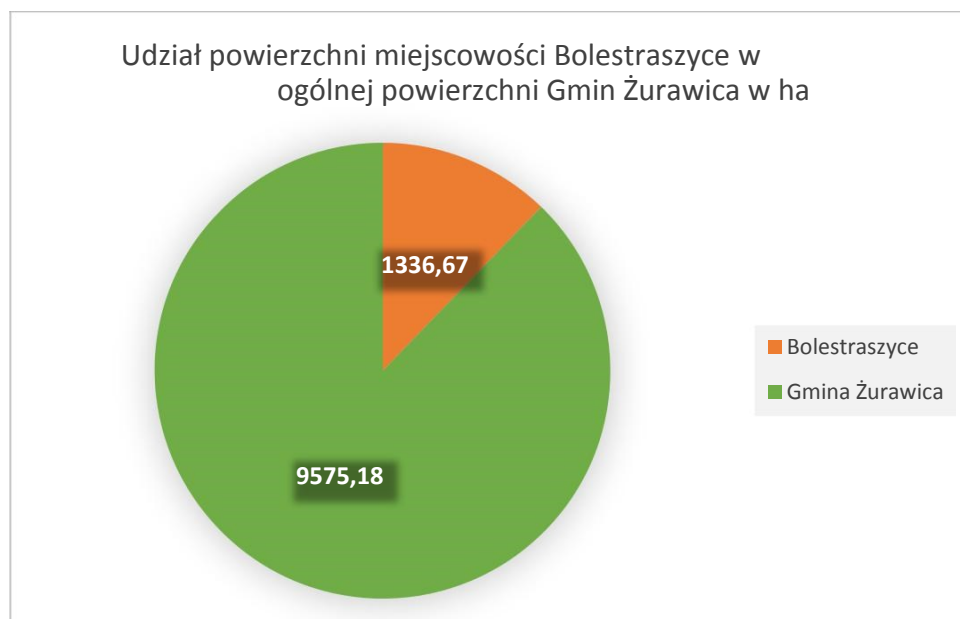

Tabela nr 2. Stan ludności na terenie Gminy Żurawica na koniec 2015 roku.

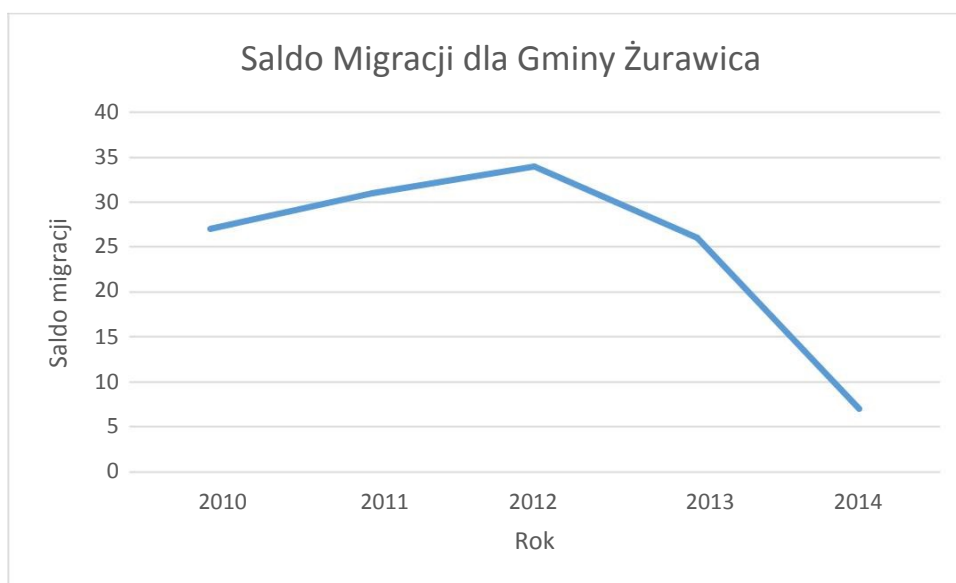
Ludność	12 920
Kobiety	6 473
Mężczyźni	6 447
Urodzenia żywe	138
Zgony	108
Przyrost naturalny	30
Saldo migracji ogółem	7 (2014 rok)
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1950
Ludność w wieku produkcyjnym	8803
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2167

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Strefa społeczna

Podstawowym i nadrzędnym elementem samorządu terytorialnego są ludzie: to oni kształtują charakter i określają kierunek rozwoju Gminy. Saldo migracji Gminy Żurawica na przestrzeni kilku ostatnich lat było dodatnie. Należy prognozować, że w latach 2015-2016 sytuacja ta nie ulegnie drastycznej zmianie.

Wykres 3. Wykres przedstawiający saldo migracji na terenie Gminy Żurawica w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zatrudnienie i bezrobocie

Bezrobocie jest w Żurawicy zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje bezrobocie, są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja dużych grup społecznych i to nie tylko bezrobotnych. Utrata pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej – prowadzi do ubóstwa z różnymi konsekwencjami.

Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Bezrobotni posiadający wykształcenie gimnazjalne i poniżej stanowią duży odsetek wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim, najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia, jest obniżenie sfery materialnej rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty wszystkich członków rodziny

bezrobotnego, zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na stosunki wewnątrzrodzinne, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki, jak bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, co powoduje sięganie po alkohol. Wśród bezrobotnych staje się to niestety zjawiskiem masowym.

Przyczyny bezrobocia

Po roku 1990, kiedy to Polska wkroczyła na drogę przemian politycznych i gospodarczych, rynek pracy uległ przekształceniu, w skutek czego drastycznie wzrosła liczba osób bezrobotnych. Proces ten nie ominął również mieszkańców Gminy Żurawica oraz sąsiednich gmin. Na skutek reform, restrukturyzacji lub likwidacji uległo wiele zakładów, co bezpośrednio wpłynęło na wzrost bezrobocia. Przyczyn bezrobocia na terenie gminy Żurawica jest wiele, między innymi:

likwidacja, przekształcenia lub reorganizacja zakładów

prywatyzacja

likwidacja państwowych zakładów

zacołanie gospodarcze regionu

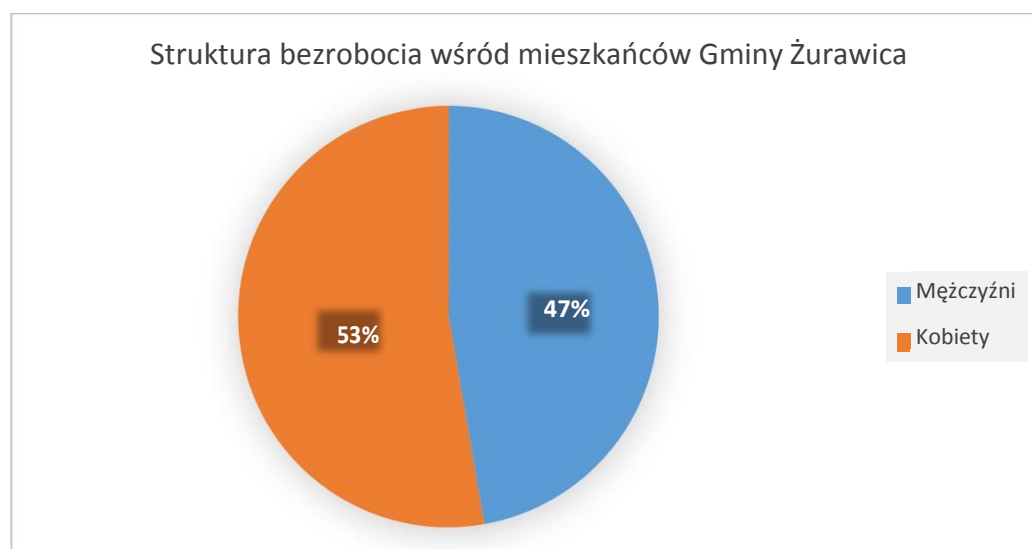
wysoka automatyzacja przemysłu

niskie kwalifikacje zawodowe

słabość systemu rynku pracy

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przemyśle na koniec maja 2016 roku w Gminie Żurawica poziom bezrobocia wynosił 777 osób, z czego 410 to kobiety. Jedynie 110 osobom przysługiwał zasiłek dla bezrobotnych.

Wykres 3. Wykres przedstawiający strukturę bezrobocia wśród mężczyzn i kobiet zamieszkałych w Gminie Żurawica (dane na koniec maja 2016 roku).

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Tabela nr 3. Bezrobocie w Gminie Żurawica na tle powiatu przemyskiego na koniec maja 2016 roku.

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni		W tym z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
1	2	3	4	5
Miasto Przemyśl	3978	2060	273	144
Gmina Bircza	495	259	81	30
Gmina Dubiecko	548	260	68	24
Gmina Fredropol	320	157	35	21
Gmina Krasiczyn	362	179	55	22
Gmina Krzywca	315	172	43	18
Gmina Medyka	410	203	65	37
Gmina Orły	494	255	85	49
Gmina Przemyśl	598	327	114	58
Gmina Stubno	253	116	34	17
Gmina Żurawica	777	410	110	57
Razem	8 550	4 398	963	477

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Przemyśl.

Tabela nr 4. Wybrane dane o rynku pracy.

	Powiat Przemyski	Gmina Żurawica
Pracujący	6 645	1614
Bezrobotni zarejestrowani	4759	836
w tym kobiety w %	53,88 %	54,67%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	11,5%	11,1
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,0%	12,0%

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Pomoc społeczna

Przemiany ustrojowe ostatnich lat spowodowały, że w systemie zabezpieczeń społecznych wzrasta rola pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa. W 1990 roku dokonano transferu organizacji pomocy społecznej z Ministerstwa Zdrowia do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W każdej gminie zostały utworzone ośrodki pomocy społecznej.

Zasady funkcjonowania pomocy społecznej określiła uchwalona 29 listopada 1990 roku ustawa o pomocy społecznej.

W związku z wejściem Polski w struktury Unii Europejskiej przed władzami samorządowymi pojawiły się nowe zadania z zakresu polityki społecznej, wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Ponadto zmiany legislacyjne w kraju nakładają na samorząd realizację wielu zadań sfery społecznej. Od 1 maja 2004 roku obowiązuje nowa ustawa o pomocy społecznej, przekazująca samorządom lokalnym realizację całych obszarów pomocy społecznej państwa.

Znaczenie pomocy społecznej wynika z tego, że jest ona skierowana do osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień, nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych. Powstałe ośrodki pomocy stały się głównym, a niekiedy jedynym podmiotem świadczącym materialną, finansową i usługową pomoc w gminie.

Pomocą społeczną na terenie Gminy Żurawica zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), zatrudniający 13 pracowników. Gmina wykonuje w ramach ustawy zadania własne i zlecone.

Zadania własne finansowane i realizowane przez gminy, o charakterze obowiązkowym, do których należą:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie pomocy rzeczowej,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,

świadczenie usług opiekuńczych,
praca socjalna,
sprawianie pogrzebu,
dożywanie dzieci i osób tego wymagających,
inne zadania z zakresu pomocy społecznej z rozeznaczonych potrzeb.

Zadania zlecone gminie, finansowane przez administrację rządową, do których należą:

przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w gminie Żurawica nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego potrzebującym. W ramach wypracowanej strategii przyjęto nowoczesne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na:

ściśle powiązania działań instytucji i organizacji społecznych: sfery oświaty i służby zdrowia,
wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
wzmacnianie postaw aktywnych.

Działania Ośrodka w Żurawicy mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej klientów pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej.

Na terenie Żurawicy najczęściej pomocy w rozwiązywaniu problemów potrzebują rodziny i osoby, u których występuje:

ubóstwo,
bezrobocie,
niepełnosprawność,
długotrwała choroba,
uzależnienie od alkoholu,
wielodzietność,
samotne wychowywanie dzieci.

Podjmując próby przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom, gmina współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Przemyślu, Komisariatem Policji w Żurawicy, ze szkołami z terenu Gminy. Działania mają na celu łagodzenie skutków

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

bezrobocia, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, integracji ze społeczeństwem oraz dostarczenie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu.

Jako rozwiązanie istniejących problemów widzimy:

organizowanie robót publicznych, prac społeczno – użytecznych oraz działania zmierzające do poszukiwania nowych miejsc pracy,

kształtowanie wśród rodzin ubogich umiejętności racjonalnego gospodarowania skromnymi środkami finansowymi oraz poszukiwania innych źródeł zarobków (chałupnictwo, zbieranie runa leśnego),

organizowanie dzieciom i młodzieży wolnego czasu, między innymi poprzez zakładanie świetlic, tworzenie dostępu do Internetu, letni wypoczynek,

organizacja dożywiania dzieci w szkołach,

zapobieganie skutkom alkoholizmu poprzez współpracę z policją.

Tabela nr 5. Udział osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Żurawica.

	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Żurawica	14,4%	11,0%	10,8%	10,9%	10,7%
Powiat Przemyski	22,5%	19,1%	20,8%	21,0%	19,2%
Województwo Podkarpackie	11,9%	10,8%	11,0%	11,3%	10,5%

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Warunki mieszkaniowe

Na terenie Żurawicy występuje przede wszystkim budownictwo tradycyjne indywidualne, jednorodzinne mieszkaniowe i zagrodowe - stanowi ono około 98% ogółu zasobów mieszkaniowych gminy. Występuje także budownictwo wielorodzinne. Uzbrojenie mieszkań w media jest na wysokim poziomie, z tendencją wzrostową. Poniższa tabela przedstawia sytuację mieszkaniową na terenie gminy.

Tabela nr 6. Zasoby mieszkaniowe Gminy Żurawica w latach 2013-2015.

Nazwa	Rok		
	2013	2014	2015
Mieszkania	3 377	3 397	3 431
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania m ²	97	98	98
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	249	242	215
Liczba lokali socjalnych	1	1	brak danych za rok 2015

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Jak pokazuje powyższa tabela, zasoby mieszkaniowe Gminy Żurawica na przestrzeni kilku lat niewiele się zmieniły. Na koniec 2010 r. było 3 288 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 302 005 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 98 m² (24,1 m² na 1 osobę). Jest wyższa zarówno od średniej w powiecie jak i w województwie.

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Żurawica podstawową opiekę medyczną zabezpiecza:

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” w Żurawicy, ul. M. Króla 3, w którym działają:

Poradnia medycyny pracy

Poradnia medycyny rodzinnej

Poradnia medycyny sportowej

Poradnia medycyny szkolnej

Poradnia pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych

Poradnia stomatologiczna

Poradnia lekarza POZ

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Maćkowice”, Maćkowice 6, w którym funkcjonuje:

Poradnia (gabinet) lekarza POZ

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Wyszatyce”, Wyszatyce 214a, w którym funkcjonuje:

Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej

Gabinet pielęgniarki w środowisku nauczania i
wychowania Gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej

Pielęgniarska opieka długoterminowa

Poradnia lekarza POZ

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Wyszatyce”, filia Bolestraszyce, w którym funkcjonuje:

Poradnia lekarza POZ

Poradnia stomatologiczna

Specjalistyczna opieka medyczna dostępna jest dla mieszkańców w okolicznych miejscowościach. Najbliższy szpital działa w Przemyślu. Szpitale drugiego stopnia referencyjności funkcjonują również w stolicy województwa podkarpackiego – Rzeszowie. Szpitale w Przemyślu i Przeworsku świadczą usługi dla mieszkańców miasta i okolicznych gmin, w tym także dla mieszkańców gminy Żurawica i zabezpieczają w sposób wystarczający miejscowe potrzeby zdrowotne. W gminie Żurawica funkcjonuje *Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny* im. prof. Eugeniusza Brzezickiego, obsługujący chorych z terenu całego województwa podkarpackiego.

Szkolnictwo

Na terenie Gminy Żurawica funkcjonuje kilka jednostek oświatowo wychowawczych, głównie są to przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazja.

Wykaz placówek oświatowych na terenie Gminy Żurawica.

L. p.	Nazwa placówki
1.	Szkoła Podstawowa im. Piotra Michałowskiego w Bolestraszycach
2.	Szkoła Podstawowa w Buszkowicach
3.	Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Bronisława Markiewicza w Kosienicach
4.	Zespół Szkół w Maćkowicach (Gimnazjum im. Św. St. Kostki w Maćkowicach i Szkoła Podstawowa im. Św. St. Kostki w Maćkowicach)
5.	Zespół Szkół w Orzechowcach (Gimnazjum w Orzechowcach, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowcach i Szkolny Punkt Filialny w Batyczach)
6.	Zespół Szkół w Wyszatycach (Gimnazjum im. bł. ks. Jana Balickiego w Wyszatycach i Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Wyszatycach)
7.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Żurawicy (Gimnazjum im. 2 Pułku Pancernego w Żurawicy, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Żurawicy i Samorządowe Przedszkole Nr 2 w Żurawicy)
8.	Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 2 w Żurawicy (Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żurawicy i Samorządowe Przedszkole Nr 1 w Żurawicy)
9.	Prywatne Przedszkole Kraina Marzeń w Buszkowicach
10.	Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. Św. Józefa w Bolestraszycach
11.	Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. bł. Edmunda Bojanowskiego w Kosienicach
12.	Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. Św. Józefa w Wyszatycach

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Tabela nr 7. Ludność gminy według wieku edukacyjnego.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2015 roku	
0-2 lata	357
3-6 lat	501
7-12 lat	812
13-15 lat	428

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Tabela nr 8. Wykaz ilości uczniów na terenie Gminy Żurawica.

Edu+E6+A1:A1:E12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/2016
Placówki wychowania przedszkolnego	15	15	15	14
w tym przedszkola	6	6	6	6
Miejsca w przedszkolach	266	264	273	284
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	388	413	366	351
w tym w przedszkolach	264	266	242	261
Szkoły podstawowe	10	10	10	10
Uczniowie szkół podstawowych	749	733	740	767
Szkoły gimnazjalne	4	4	4	4
Uczniowie szkół gimnazjalnych	395	376	352	337
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole podstawowej	13	13	13	13
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole gimnazjalnej	20	20	21	20

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Kultura

Na obszarze gminy znajdują się liczne obiekty architektury, parki, cmentarze i stanowiska archeologiczne, które ujęte są w rejestrze zabytków lub w wykazie obiektów zabytkowych. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane na obiektach zabytkowych wymagają zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obszar gminy został podzielony na 4 strefy ochrony, w zależności od rangi i rodzaju obiektu zabytkowego, w tym do **strefy „A”** – wymagającej pełnej ochrony konserwatorskiej i związanej z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków oraz stanowiskami archeologicznymi zostały ujęte następujące zabytki:

Bolestraszyce:

- **Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach**
- **Fort XIII „San Rideau”**

Turystyka i rekreacja

Gmina Żurawica ze względu na nagromadzenie atrakcji turystycznych, zarówno historycznych, jak i kulturowych oraz walorów przyrodniczych i stale rozbudowywaną infrastrukturę turystyczną, stanowi atrakcyjne miejsce dla aktywnego spędzania wolnego czasu. Na terenie **Bolestraszc** znajduje się **Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach**, które jest jedną z największych atrakcji turystycznych Gminy Żurawica. Rocznie obiekt odwiedza ponad 50 000 turystów, nie tylko z Polski, ale również z zagranicy. Na popularność Arboretum wpływa jego wyjątkowy charakter. Znajduje się tu zabytkowy dworek z XIX wieku który zasłynął między innymi z tego, że w latach 1840-1848 był posiadłością Piotra Michałowskiego, sławnego polskiego malarza, którego część prac powstała na terenie Bolestraszc.

Dawna posiadłość Michałowskich otoczona jest malowniczym ogrodem o powierzchni blisko 25 ha, na którego terenie występuje niespotykane nigdzie indziej zagęszczenie różnych gatunków flory. Ponad 2000 gatunków drzew krzewów i roślin zielonych z niemal wszystkich kontynentów. Arboretum zajmuje się również pracą naukową i badawczą na rzecz ochrony zagrożonych wyginięciem gatunków, nie tylko roślin ale również zwierząt, przykładem jest zagrożony w Polsce wyginięciem żółw błotny (*Emys orbicularis*). Oprócz wyżej wymienionych funkcji Arboretum jest też instytucją kultury i sztuki. Organizowane na jego terenie wydarzenia znacznie wpływają na wzrost atrakcyjności pod względem turystycznym i kulturalnym miejscowości ale również całej Gminy Żurawica. Turyści mogą zwiedzać Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach przez cały rok. Szczególnie okazale ogród botaniczny prezentuje się wiosną i latem, gdy większość roślin podziwiać możemy w pełnej okazałości.

Zdjęcie 1. Dawny dworek Michałowskich w Bolestraszycach.

Fort XIII to kolejna atrakcja turystyczna na terenie Bolestraszyce. Pochodzący z końca XIX w. fort stanowi pozostałość po zewnętrznym pierścieniu obronnym Twierdzy Przemyśl. Mimo znacznych uszkodzeń jest on udostępniony do zwiedzania. Oprócz tego dla turystów przygotowana została trasa rowerowa po fortach Twierdzy Przemyśl. Szlak wiedzie przez:

Fort VIII "Łętownia"
Fort IX "Brunner"
Fort X "Orzechowce"
Cmentarz poległych w Twierdzy Przemyśl
Fort XI "Duńkowiczki"
Fort XII "Werner"
Fort XIIIb "Bolestraszyce"
Fort XIII "San Rideau"

Długość trasy to około 35 km a spora jej część przebiega przez tereny Gminy Żurawica.

Sieć dróg fortecnych przebiegająca przez gminę stanowi podstawę do rozwoju turystyki rowerowej i pieszej. Drogi te stanowią już od dłuższego czasu szlaki turystyczne,

wewnętrznego i zewnętrznego pierścienia fortów Twierdzy Przemyśl. Atrakcyjna krajobrazowo, zalesiona zachodnia część gminy sprzyja rozwojowi agroturystyki, łączącej wypoczynek i rekreację z ekologicznym rolnictwem.

Infrastruktura techniczna

Sieć drogową w Żurawicy tworzą drogi o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Droga krajowa nr 77 relacji Lipnik – Przemyśl przebiega przez miejscowość Żurawica (jest to jedyna miejscowość Gminy, w której sieć drogową ma znaczenie krajowe). Droga krajowa o długości 3,03 km stanowi główną oś układu komunikacyjnego; jest centralnie położona na odcinku północ-południe.

Na odcinku 10,948 km przez tereny zabudowane zachodniej części gminy przebiega **droga wojewódzka** nr 881 relacji Sokołów Małopolski - Łańcut – Pruchnik – Żurawica. Droga prowadzi przez miejscowości: Żurawica, Orzechowce i Maćkowice oraz stycznie do zabudowy miejscowości Kosienice.

Cała sieć drogową tworzy dobre powiązanie wewnętrzne pomiędzy miejscowościami gminy, jak i zewnętrzne regionalne i ponadregionalne. Stan techniczny dróg: krajowej, wojewódzkiej, powiatowych i gminnych jest dostateczny, aczkolwiek wzmożony ruch samochodów oraz okres zimowy powoduje ich niszczenie. Po dłuższym ich eksploatacji będą wymagały modernizacji w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego w ich przebiegu przez tereny zabudowane. Część dróg wymaga szybkiej modernizacji lub przebudowy, by zwiększyć bezpieczeństwo.

Drogi powiatowe, przebiegające przez teren gminy o łącznej długości 35,745 km (w tym 28,243 km o nawierzchni twardej ulepszonej i 4,212 km o nawierzchni gruntowej), stanowią o gminie jako ważnym węźle komunikacyjnym całego powiatu przemyskiego. Są to drogi:

nr 1783 Rokietnica – Maćkowice – 5,425 km,

nr 1820 Radymno – Walawa (gm. Orły) –Bolestraszyce – Przemyśl –11,054 km,

nr 2099 Kosienice – Ciemiężowice – 3,600 km,

nr 2100 Maćkowice – Trójczyce – 1,850 km,

nr 2101 Maćkowice – Orzechowce – 0,958

km, nr 2104 Batycze – przez wieś – 1,754 km,

nr 2107 Orzechowce – Duńkowiczki (gm. Orły) – 2,650

km, nr 2124 Żurawica – Buszkowice – 2,198 km,

nr 2417 Żurawica – Bolestraszyce – 4,866 km,

nr 2418 Żurawica Os. – Żurawica Rozrządowa – 1,390 km.

Drogi powiatowe są drogami zbiorczymi, ich nasycenie jest wystarczające dla istniejących terenów inwestycyjnych i projektowanych do zainwestowania. Pełnią one funkcję umożliwiającą dojazd do dróg nadrzędnych.

Drogi statutowo gminne o łącznej długości 56,6 km łączą wewnętrzne tereny zabudowane gminy i obsługują bezpośrednio zabudowę wsi jako drogi dojazdowe. Długości poszczególnych dróg wynoszą od 0,25 km do 4 km, zaś ich szerokość wynosi od 3 do 12 m. Stan techniczny dróg gminnych jest bardzo zróżnicowany - od dróg o nawierzchni ulepszonej (głównie w miejscowości Żurawica), po drogi o nawierzchni gruntowej. Wszystkie drogi gminne wymagają wyznaczenia pasów drogowych o szerokości min. 6 m, z uwzględnieniem potrzeby wydzielenia poboczy dla ruchu pieszego i rowerowego oraz budowy twardych nawierzchni na drogach gruntowych.

Kolej

Przez teren gminy przebiega szlak kolejowy Wrocław – Lwów. Na obszarze gminy zlokalizowany jest jeden z największych portów przeładunkowych w Polsce. Magistrala kolejowa w Żurawicy stanowi bardzo ważny punkt na mapie komunikacyjnej Polski. Transport intermodalny (wykorzystanie linii kolejowej do przewozu tirów) objęty został szczególnym „patronatem” ministerstwa transportu. Stanowi on szansę dla ośrodków posiadających odpowiednie zaplecze logistyczne do organizowania takiej formy przewozu towarów. Wieloletnie funkcjonowanie „suchego portu przeładunkowego” i bliskość granicy z Ukrainą stwarzają możliwość rozwoju tej formy transportu.

Komunikacja masowa

Przewóz mieszkańców w zakresie komunikacji zbiorowej podmiejskiej i dalekobieżnej zabezpieczają na terenie gminy linie autobusowe i PKP.

Strefa Gospodarcza

Na dzień 31 XII 2015 roku na terenie gminy według rejestru REGON były zarejestrowane ogółem 652 podmioty gospodarcze. Dominującą sekcją gospodarki w gminie Żurawica jest handel i naprawy. Na drugim miejscu pod względem liczebności działających podmiotów gospodarczych są sekcje: transport i gospodarka magazynowa oraz obsługa nieruchomości i firm.

Tabela nr 9. Podmioty gospodarcze wg REGON

Podmioty Gospodarcze	
Sektor rolniczy	10
Sektor przemysłowy	118
Pozostałe sektory	491
Na 10 tys. ludności	479
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. ludności	36
Ogółem	619

Źródło: Opracowanie własne na bazie Banku Danych Lokalnych

Główne podmioty gospodarcze

Największymi zakładami działającymi na terenie gminy są:

Okręgowe Warsztaty Naprawy Techniki Wojskowej

Żurawica, PKP CARGO S.A. Zakład Taboru w Żurawicy,

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Kopalnia Gazu w Żurawicy,

Zakład Produkcyjny Sprzętu Oświetleniowego „Elektromechanika” Ludwik Lis,

Zakład Handlowo - Usługowo - Produkcyjny „CZEXBUD” Zbigniew Czekierda,

Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Żurawicy.

Na terenie Żurawicy znajduje się jeden z najważniejszych w Polsce portów przeładunkowych, a przez gminę prowadzi magistrała kolejowa Wrocław – Lwów (Ukraina). Magistrała kolejowa z dużym kompleksem przeładunkowym Żurawica – Medyka stwarza bardzo dobre warunki dla wzmożonej aktywności gospodarczej w dziedzinach produkcyjnych i składowo-magazynowych.

IV. CELE I METODA OPRACOWANIA

Celem Planu Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce jest:

Dokonanie analizy istniejącego stanu sołectwa, ze zwróceniem szczególnej uwagi na te aspekty stanu istniejącego, które będą odgrywały zasadniczą rolę w przyszłym jego rozwoju,

Identyfikacja strategicznych szans i zagrożeń rozwoju sołectwa,

Wyznaczenie celów i kierunków rozwoju sołectwa, realizujących możliwości lokalnej społeczności,

Uwzględnienie istniejących szans i zagrożeń rozwoju,

Określenie „wizji rozwoju”, czyli oczekiwanego stanu rozwoju miejscowości do 2022 roku wraz z określonymi wytycznymi służącymi do realizacji ustaleń planu.

Podczas prac nad opracowaniem Planu Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce przeprowadzono spotkanie konsultacyjne z liderami lokalnych społeczności: sołtysem, radnymi, Wójtem Gminy Żurawica oraz pracownikami Urzędu Gminy Żurawica oraz mieszkańcami Bolestraszyce. Celem konsultacji było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych, przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczanie wariantu rozwoju miejscowości.

Na podstawie wypracowanej analizy SWOT, która przedstawia silne strony (wewnętrzne) miejscowości, słabe strony (wewnętrzne), szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce zawiera więc analizę sytuacji społecznej, gospodarczej, infrastruktury technicznej sołectwa, diagnozę możliwości wykorzystania potencjalnych czynników rozwoju sołectwa, wskazanie konkretnych kierunków działania, określa szczegółowo rodzaje zadań jakie będą realizowane i konieczne do podjęcia na terenie sołectwa.

Zapisy ujęte w Planie Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce są zgodne z zapisami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu dotyczących rozwoju Gminy Żurawica. Cele i zadania określone w Planie Rozwoju Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich wykonanie nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań wymienionych w Strategii Rozwoju Gminy. Taka forma Planu Rozwoju Miejscowości pozwala na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Niniejszy dokument jest spójny z Krajowym Programem Rozwoju Wsi na lata 2014-2020, który ma na celu wyrównanie poziomu i jakości życia mieszkańców wsi z poziomem życia mieszkańców miast. Ponadto ma za zadanie podniesienie konkurencyjności

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

obszarów wiejskich jako miejsc zamieszkania. Konkurencyjność ta oznacza dobrze funkcjonujące usługi, dobrą infrastrukturę. Plan Rozwoju Miejscowości jest elementem prowadzonej polityki rozwoju w ramach Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020. Dokument wskazuje kierunki rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego zmierzającego do poprawy warunków życia mieszkańców Podkarpacia, poprzez zwiększenie zaangażowania w realizację zadań publicznych, podejmowanych także przez Samorząd Województwa Podkarpackiego. Zmobilizowanie mieszkańców sołectwa Bolestraszyce do aktywnej pomocy w rozwiązywaniu najbardziej palących problemów, które ów proces mogą spowolnić, zwiększy poczucie odpowiedzialności za harmonijny rozwój regionu.

V. ANALIZA SWOT

Jest ona powszechnie stosowaną i efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed miejscowością. Pozwala to na uporządkowanie wiedzy o charakterystyce danej miejscowości w czterech kategoriach:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i których należyte wykorzystanie sprzyjać będą jej rozwojowi,

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich działanie należy minimalizować),

„szans” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowań społeczności, ale które przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane zostaną jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości,

„zagrożeń” – uwarunkowań zewnętrznych, nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju.

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne sołectwa, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa. Poniżej zamieszczono zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach.

Tabela nr 10. Analiza SWOT – mocne i słabe strony.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Szkoła Podstawowa im. Piotra Michałowskiego w Bolestraszycach, Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. Św. Józefa w Bolestraszycach, Świetlica młodzieżowa Kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, Kościołek zabytkowy rzymsko-katolicki pod wezwaniem Podniesienia Krzyża (obiekt na terenie Arboretum), Stacja opieki - pielęgniarstwo środowiskowe Gabinet rehabilitacyjny Caritas Archidiecezji Przemyskiej, Stadion Sportowy Klubu „KS Czarni Bolestraszyce” Stadion Sportowy OSP z bieżnią, Stadion Sportowy – szkolny,	Stan techniczny lokalnej infrastruktury drogowej, Braki w infrastrukturze okołodrogowej (chodniki, oświetlenie uliczne itp.) Odcinkowy brak chodnika przy drodze powiatowej 1820 R, Zły stan rowów melioracyjnych Brak rozbudowanego zaplecza przy stadionach i obiektach sportowych, Wysokie bezrobocie, Emigracja zarobkowa mieszkańców, Niewielka liczba lokalnych przedsiębiorstw, Brak nowo powstających miejsc pracy, Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, Niska efektywność produkcji rolniczej, Niska dostępność kultury.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

<p>OSP Bolestraszyce (jednostka działa w systemie KSRG), Zakład Fizjografii Arboretum Bolestraszyce, Fort XIII (zabytkowy kompleks forteczny należący do zewnętrznego pierścienia obronnego Twierdzy Przemyśl) , Restauracja i hotel ***gwiazdkowy Villa Bolestraszyce, Dom Strażaka, Stowarzyszenie kobiet – Bolestraszyce, Żwirownia, Wschodni szlak rowerowy, Rozwinięta sieć gazowa, Rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, Rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna (w tym dostęp do internetu szerokopasmowego), Piekarnia, Placówki handlowe, Walory przyrodnicze i wypoczynkowe, Aktywność i kreatywność rady sołectkiej, Aktywność mieszkańców, Dobrosąsiedzkie stosunki, Współpraca z samorządem gminy, Położenie w prężnie rozwijającej się gminie 14 km od autostrady A4, Położenie w bliskiej odległości od miasta Przemyśl.</p>	
--	--

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Tabela nr 11. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Piotra Michałowskiego w Bolestraszycach,</p> <p>Budowa chodnika przy drodze powiatowej 1820 R,</p> <p>Budowana nowych oraz przebudowa już istniejących dróg lokalnych.</p> <p>Budowa oraz przebudowa infrastruktury chodnikowej wokół dróg lokalnych,</p> <p>Budowa oraz modernizacja oświetlenia ulicznego przy drogach lokalnych,</p> <p>Rozwój turystyki oraz agroturystyki,</p> <p>Wzrost opłacalności produkcji rolnej,</p> <p>Poprawa dostępu do kultury,</p> <p>Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych,</p> <p>Aktywizacja produkcyjna i restrukturyzacja rolnictwa, tj. środki w ramach PROW 2014-2020 na dostosowanie środków produkcji do wymogów rynku, unowocześnienie organizacji produkcji, rozwój usług, przetwórstwo, przechowalnictwo i przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, itp.</p>	<p>Mało stabilna polityka państwa w zakresie rolnictwa oraz prowadzenia działalności gospodarczej,</p> <p>Skomplikowane i długotrwałe procedury związane z uzyskaniem dotacji unijnych,</p> <p>Wysoki wskaźnik bezrobocia,</p> <p>Wysoki wskaźnik zubożenia społeczeństwa,</p> <p>Wysoki wskaźnik emigracji zagranicznej mieszkańców,</p> <p>Wysokie koszty budownictwa mieszkaniowego,</p> <p>Różnego rodzaju patologie społeczne, w tym alkoholizm.</p>

VI. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

Analiza zasobów zawiera wykaz elementów materialnych oraz niematerialnych sołectwa, które mogą być wykorzystane dla rozwoju miejscowości w działaniach na rzecz jego odnowy.

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych przez pracowników Urzędu Gminy Żurawica.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu, czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Tabela nr 12. Zasoby miejscowości Bolestraszyce.

RODZAJE ZASOBU	O ZNACZENIU DUŻYM	O ZNACZENIU MAŁYM	BRAK
Środowisko przyrodnicze, położenie			
Walory krajobrazu	X		
Walory klimatu	X		
Walory szaty roślinnej, świata zwierzęcego	X		
Wody podziemne i powierzchniowe	X		
Gleby		X	
Sąsiedztwo dużych miast	X		
Środowisko kulturalne			
Walory architektury wiejskiej		X	
Walory zagospodarowania przestrzeni publicznej		X	
Zabytki	X		
Zespoły artystyczne	X		
Dziedzictwo religijne i historyczne			
Świątynie, kościoły parafialne	X		
Święta, odpusty, pielgrzymki	X		
Tradycje, obrzędy	X		
Legendy	X		
Ważne postacie historyczne	X		
Obiekty i tereny			
Tereny mieszkaniowe	X		
Tereny dla funkcji rekreacyjno-turystycznej	X		

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Tereny dla działalności gospodarczej		X	
Place i miejsca spotkań publicznych		X	
Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi		X	
Szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne	X		
Infrastruktura społeczna			
Placówki opieki medycznej		X	
Dom kultury		X	
Biblioteki		X	
Muzea i izby pamięci	X		
Szkoły	X		
Świetlica wiejska	X		
Kapitał społeczny i ludzki			
Ochotnicza Straż Pożarna	X		
Stowarzyszenie Kobiet Bolestraszyce	X		
Infrastruktura techniczna			
Energetyka	X		
Sieć wodociągowa	X		
Sieć kanalizacyjna	X		
Segregacja odpadów		X	
Internet	X		

Źródło: Opracowanie własne

VII. PLAN WYKONAWCZY

W omawianym rozdziale przedstawiono dwa priorytety dla rozwoju miejscowości Bolestraszyce. Priorytet pierwszy dotyczy poprawy stanu infrastruktury, a w szczególności infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej, związanej z inwestycjami o mniejszym „kalibrze” i dotyczącymi np. rozbudowy świetlicy, czy pakietu małej infrastruktury wiejskiej – modernizacja boiska czy budowa chodników i ścieżek rowerowych. Każdy z priorytetów ma przyporządkowany cel szczegółowy, a w ramach każdego celu zostały przyporządkowane zadania lub przedsięwzięcia. I tak dla priorytetu pierwszego wyróżniamy dwa cele szczegółowe: pierwszy związany z rozbudową, budową i modernizacją infrastruktury technicznej w Bolestraszytach; drugi z poprawą stanu infrastruktury społecznej i rekreacyjnej. W ramach drugiego priorytetu dotyczącego rozwoju aktywizacji i wzmocnienia integracji mieszkańców Bolestraszyce skoncentrowano się na generowaniu działań aktywizujących i integrujących mieszkańców.

Opis wybranych zadań lub przedsięwzięć w pierwszym okresie realizacji Planu Rozwoju Miejscowości.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z wymaganiami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącymi opracowywania Planu Odnowy/ Rozwoju Miejscowości przy sporządzaniu wykazu planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną nie należy ograniczać się tylko do tych, które kwalifikują się do wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Należy opisać również te zadania lub przedsięwzięcia, które zostały wskazane przez mieszkańców do realizacji w ciągu najbliższych 6 lat. Kierując się zaleceniami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi harmonogram zawiera wszystkie zgłaszane (podczas spotkań i szerokich konsultacji społecznych) zadania i przedsięwzięcia, które stanowią katalog potrzeb społecznych miejscowości Bolestraszyce.

Mieszkańcy mają pełną świadomość, że nie wszystkie zadania w krótkim horyzoncie czasowym mogą zostać zrealizowane. Dlatego przedstawiony w powyższym punkcie harmonogram ma dać perspektywę minimum 6 lat. Część zadań jest przeznaczona do realizacji w ramach możliwości wsparcia z funduszy Unii Europejskiej w latach 2014-2020. Natomiast dla krótkoterminowego okresu 2-3 lat przyjęto do realizacji realne zadania w ramach aktualnie dostępnych środków wsparcia z UE. Perspektywa czasowa realizacji planu odnowy do roku 2022 daje większe prawdopodobieństwo ich realizacji, dobrego przygotowania projektów, wpisania zadań do tworzonych planów strategicznych gminy, powiatu, czy województwa i sprawną, czytelną i transparentną ich realizację.

Wyszczególnienie obszarów o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców.

Niektóre zadania lub przedsięwzięcia mają charakter ciągły. Oznacza to, że są realizowane cyklicznie w każdym roku realizacji Planu Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce w latach 2016-2022, w ramach dostępnych środków i podejmowanych uchwał przez mieszkańców i Radę Sołecką.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

PRIORYTET 1. Poprawa stanu infrastruktury	
Cel szczegółowy 1. Rozbudowa, budowa, modernizacja infrastruktury technicznej w Bolestraszycach	
Zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia	
W aspekcie poprawy komfortu życia mieszkańców	
	ZABŁOCIE
1.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej Nr 1820 R w kierunku Zabłocia) <u>Nr działki 1439</u> na długości 1160 mb.
2.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 760/21</u> na długości 590 mb.
	HUCZEK
3.	Przebudowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R (w kierunku Huczka) <u>Nr działki 761/37</u> na długości 600 mb.
4.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1400/4</u> na długości 60 mb.
	„ORLEN”
5.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1368/1</u> na długości 480 ul. Ogrodowa.
	KONIEC
6.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R <u>Nr działki 1090/11</u> na długości 30 mb.
7.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R; <u>Nr działki 1088/22</u> na długości 90 mb.
8.	Przebudowa drogi gminnej Lisia Góra (od drogi powiatowej nr 1820 R w kierunku GS Żurawia) <u>Nr działki 1369/1</u> na długości 480 mb.
9.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R; <u>Nr działki 1383/2</u> na długości 85 mb.
10.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R; <u>Nr działki 1088/2</u> na długości 90 mb.
11.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 752/194</u> na długości 385 mb.
12.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 752/194</u> na długości 190 mb.
13.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 966/12</u> na długości 60 mb.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

14.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 752/146</u> na długości 90 mb.
15.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 752/144</u> na długości 240 mb.
16.	Budowa drogi gminnej; <u>Nr działki 752/34</u> na długości 53 mb.
17.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej nr 1820 R w kierunku cmentarza <u>Nr działki 1412</u> na długości 190 mb.
18.	Przebudowa drogi gminnej koło cmentarza <u>Nr działki 1369/2</u> na długości 64 mb.
19.	Wyznaczenie geodezyjne działek budowlanych zgodnie z planem przestrzennego zagospodarowania.
WOLA	
20.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R <u>Nr działki 1443</u> na długości 180 mb. Łącznik z drogą gminną Nr 760/21 obok stadionu OSP.
21.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1400/4</u> na długości 170 mb.
22.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R <u>Nr działki 1392</u> na długości 65 mb (koło sklepu GS).
23.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej nr 1820 R w kierunku <u>za potok</u> <u>Nr działki 1450</u> na długości 320 mb.
24.	Przebudowa drogi gminnej <u>Nr działki 773/49</u> na długości 130 mb oraz budowa drogi gminnej na długości 240 mb.
25.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 773/60</u> na długości 130 mb - wyodrębnić drogę gminną z powyższej działki.
26.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1385</u> na długości 70 mb.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

PRIORYTET 2. Poprawa stanu infrastruktury	
Cel szczegółowy 1. Poprawa stanu infrastruktury społecznej i rekreacyjnej w Bolestraszcach Zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia	
W zakresie aktywność mieszkańców i infrastruktury społecznej i technicznej	
1.	Powiększenie parkingu przy kościele.
2.	Budowa alejek (chodnika) na cmentarzu komunalnym.
3.	Budowa oświetlenia na Zabłocie przy drodze gminnej Nr 760/21 (6 lamp).
4.	Budowa oświetlenia na Huczek (3 lampy).
5.	Budowa oświetlenia w kierunku cmentarza (4 lampy).
6.	Budowa ogrodzenia stadionu OSP , trybun (miejsc siedzących) przy stadionie i szatni.
7.	Budowa ogrodzenia stadionu szkolnego oraz infrastruktury sportowej w obrębie stadionu.
8.	Budowa ogrodzenia stadionu KS Czarni Bolestraszyce i trybun (miejsc siedzących) przy stadionie.
9.	Budowa grzybka turystycznego z mapą turystyczną gminy Żurawica i sołectwa Bolestraszyce na działce Nr. 942/18 w otoczeniu zieleni.
10.	Budowa oświetlenia parkowego placu przy wjeździe do Hotelu i restauracji Villa Bolestraszyce.
11.	Termomodernizacja budynku biblioteki (filia biblioteki gminnej, gabinet stomatologiczny, punkt lekarski, biuro sołtysa, świetlica młodzieżowa.
12.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Piotra Michałowskiego w Bolestraszcach.
13.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1820 R.
14.	Zakup samochodu strażackiego.
15.	Zakup kosiarki samojezdnej (traktorek).
16.	Zakup kosiarki żyłkowej.
17.	Odmulenie i czyszczenie rowów melioracyjnych i przepustów.
18.	Sadzenie drzew i krzewów.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

Tabela nr 13. Zbiorcze zestawienie inwestycji wraz z harmonogramem realizacji planowanych inwestycji.

L.p.	Nazwa/zakres	Koszt	Okres realizacji	Źródła finansowania
1.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej nr 1820 R w kierunku Zabłocia) <u>Nr działki 1439</u> na długości 1160 mb .	600 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
2.	Budowa drogi gminnej <u>NR działki 760/21</u> na długości 590 mb . (fundusz sołecki)	400 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
3.	Przebudowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R w kierunku Huczka) <u>Nr działki 761/37</u> na długości 600 mb .	400 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
4.	Budowa drogi gminnej) <u>Nr działki 1400/4</u> na długości 60 mb .	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
5.	Budowa drogi gminnej) <u>Nr działki 1368/1</u> na długości 480 ul. Ogrodowa.	350 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
6.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R <u>Nr działki 1090/11</u> na długości 30 mb .	20 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
7.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R <u>Nr działki 1088/22</u> na długości 90 mb .	60 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
8.	Przebudowa drogi gminnej Lisia Góra(od drogi powiatowej Nr 1820 R w kierunku GS Żurawia) <u>Nr działki 1369/1</u> na długości 480 mb .	500 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
9.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R <u>Nr działki 1383/2</u> na długości 85 mb .	55 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

10.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej Nr 1820 R <u>Nr działki 1088/2</u> na długości 90 mb .	60 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
11.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 752/194</u> na długości 385 mb . Trwają prace geodezyjne związane z wyodrębnieniem drogi gminnej z powyższej działki.	300 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
12.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 752/194</u> na długości 190 mb . wyodrębnić drogę gminną z powyższej działki.	150 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
13.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 966/12</u> na długości 60 mb .	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
14.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 752/146</u> na długości 90 mb .	60 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
15.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 752/144</u> na długości 240 mb .	160 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
16.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 752/34</u> na długości 53 mb .	40 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
17.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej Nr 1820 R w kierunku cmentarza <u>Nr działki 1412</u> na długości 190 mb .	120 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
18.	Przebudowa drogi gminnej koło cmentarza <u>Nr działki 1369/2</u> na długości 64 mb.	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
19.	Wyznaczenie geodezyjne działek budowlanych zgodnie z planem przestrzennego zagospodarowania.	20 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
20.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R <u>Nr działki 1443</u> na długości 180 mb . Łącznik z drogą gminną Nr 760/21 obok stadionu OSP.	120 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

21.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1400/4</u> na długości 170 mb .	115 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
22.	Budowa drogi gminnej od drogi powiatowej nr 1820 R <u>Nr działki 1392</u> na długości 65 mb . Koło sklepu GS.	45 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
23.	Przebudowa drogi gminnej (od drogi powiatowej Nr 1820 R w kierunku za potok <u>Nr działki 1450</u> na długości 320 mb .	200 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
24.	Przebudowa drogi gminnej <u>Nr działki 773/49</u> na długości 130 mb . oraz budowa drogi gminnej na długości 240 mb . Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 773/60</u> na długości 130 mb . wyodrębnić drogę gminną z powyższej działki.	150 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
25.	Budowa drogi gminnej <u>Nr działki 1385</u> na długości 70 mb .	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
26.	Powiększenie parkingu przy kościele.	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
27.	Budowa alejek (chodnika) na cmentarzu komunalnym.	30 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
28.	Budowa oświetlenia na Zabłocie przy drodze gminnej Nr 760/21 (6 lamp).	20 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
29.	Budowa oświetlenia na Huczek (3 lampy).	10 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
30.	Budowa oświetlenia w kierunku cmentarza (4 lampy).	10 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
31	Budowa ogrodzenia stadionu OSP , trybun (miejsc siedzących) przy stadionie i szatni.	400 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.

Plan Rozwoju Miejscowości Bolestraszyce na lata 2016-2022

32.	Budowa ogrodzenia stadionu szkolnego oraz infrastruktury sportowej w obrębie stadionu.	400 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
33.	Budowa ogrodzenia stadionu KS Czarni Bolestraszyce i trybun (miejsc siedzących) przy stadionie.	400 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
34.	Budowa grzybka turystycznego z mapą turystyczną gminy Żurawica i sołectwa Bolestraszyce na działce <u>Nr 942/18</u> w otoczeniu zieleni.	25 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
35	Budowa oświetlenia parkowego przy wjeździe do Hotelu i restauracji Villa Bolestraszyce.	40 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
36	Termomodernizacja budynku biblioteki (filia biblioteki gminnej, gabinet stomatologiczny, punkt lekarski, biuro sołtysa, świetlica młodzieżowa.	150 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
37	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Piotra Michałowskiego w Bolestraszycach.	2 000 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
38	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1820 R.	700 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
39	Zakup samochodu strażackiego.	1 000 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
40	Zakup kosiarki samojezdnej (traktorek).	10 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
41	Zakup kosiarki żyłkowej.	2 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
42	Odmulenie i czyszczenie rowów melioracyjnych i przepustów.	50 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.
43	Sadzenie drzew i krzewów.	20 000,00	2016-2022	Budżet gminny, środki zewnętrzne m.in. PROW, RPO itp.

Opis do harmonogramu finansowego wdrażania „Planu Rozwoju Miejscowości” na lata 2014-2022

Harmonogram finansowy wdrażania „Planu Odnowy Miejscowości Bolestraszyce na lata 2014 – 2022” jedynie wskazuje możliwości realizacji wybranych zadań lub przedsięwzięć.

W szczególności zadania powinny być finansowane ze środków:

- a) budżetu gminy; funduszy celowych;
- b) podmiotów gospodarczych;
- c) środków własnych mieszkańców;
- d) Funduszu Ochrony Środowiska;
- e) sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) dla województwa podkarpackiego;
- f) Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) województwa podkarpackiego na lata 2014-2020 w ramach wsparcia z UE;
- g) pozostałych Programów Operacyjnych z Unii Europejskiej, w tym PROW na lata 2014 - 2020
- h) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- i) Polsko-Szwajcarskiego Programu Współpracy, itp.;
- j) budżetu państwa.

Do możliwości wsparcia finansowego realizacji zadań w pierwszej kolejności zaliczamy:

Fundusz sołecki

Fundusz sołecki to fundusz wyodrębniony z budżetu gminy z przeznaczeniem na poprawę warunków życia mieszkańców, tworzony na podstawie ustawy o funduszu sołeckim. Aby sołectwo otrzymało środki finansowe, Rada Gminy do 31 marca roku poprzedzającego jego wykorzystanie musi wyodrębnić fundusz poprzez uchwałę. Jakie korzyści będzie miała gmina z utworzenia funduszu sołeckiego? Korzyścią dla gminy i danej miejscowości są dodatkowe pieniądze z budżetu państwa, które w przypadku nie utworzenia funduszu nie będą przysługiwać. Dodatkowe środki będą odpowiednio wynosić 10, 20 i 30 % wykonanych wydatków.

Najwyższe dofinansowanie otrzymują gminy o najniższych dochodach. Kwotę, jaka wpłynie do danej gminy wylicza się ze wzoru podanego w Ustawie o Funduszu Sołeckim. Środki z funduszu muszą być przeznaczone na realizację zadań, które będą służyły poprawie życia mieszkańców danej miejscowości oraz sołectwa. Ponadto muszą należeć do zadań własnych gminy i powinny być zgodne ze strategią rozwoju gminy i Planem Odnowy/ Rozwoju Miejscowości.

Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF)

Ustawa o finansach publicznych wprowadza wieloletnią prognozę finansową (WPF). Jest to mechanizm zarządzania finansami gminy, który ma ulepszyć racjonalność gospodarowania środkami publicznymi. Niektóre większe zadania inwestycyjne przyjęte do realizacji w ramach Planu Rozwoju Miejscowości powinny znaleźć się w wieloletnim programie inwestycyjnym gminy.

Środki z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2014-2020.

Do głównych źródeł finansowania z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej zaliczamy:

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW):

W zakresie poprawy jakości życia na obszarach wiejskich i różnicowania gospodarki wiejskiej, Działanie: Odnowa i rozwój wsi. W ramach wdrażania podejścia Leader, czyli przy wsparciu Lokalnych Grup Działania w ramach ogłaszanych konkursów związanych z wdrażaniem Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR).

Możliwości wsparcia z innych programów operacyjnych - Fundusze Europejskie 2014 -2020.

1. Program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia (Wiedza, Edukacja, Rozwój) – „następca” PO Kapitał Ludzki.
2. Program operacyjny dotyczący rozwoju cyfrowego (Polska Cyfrowa).

Do krajowych funduszy i agencji wspierających działalność podmiotów gospodarczych zaliczamy:

- a) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- b) Fundusz Pracy;
- c) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- d) Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- e) Krajowa Agencja Poszanowania Energii;
- f) Fundacje wspomagające zaopatrzenie wsi w wodę.

VIII. WIZJA

Wizja jest ujęciem koncepcyjnym przyszłego stanu sołectwa Bolestraszyce. Dzięki ustalonej przez mieszkańców, będących uczestnikami procesu planowania strategicznego, spójnej wizji swojej miejscowości, powstaje czynnik jednoczący społeczność lokalną. Mieszkańcy, w efekcie opracowania wyrażonego w Planie Rozwoju Miejscowości spójnego i długofalowego planu rozwoju swojego sołectwa, za swój podstawowy cel działalności społecznej powinni uważać realizację celów i zadań cząstkowych, zapisanych w planie. Prawidłowo sformułowana wizja strategiczna powinna posiadać długofalową perspektywę, co pozwoli na zmianę podejścia związanego z rozwiązywaniem jedynie bieżących spraw, na dbałość o przyszły stan i rozwój wspólnoty sołeckiej. Różny jest kontekst formułowania wizji dla różnych sołectw, ponieważ może ona przyjąć charakter całościowego ujęcia funkcjonowania wspólnoty lub wskazywać jakiś przeważający obszar rozwojowy.

Na podstawie analiz SWOT sformułowana została następująca wizja sołectwa Bolestraszyce:

„Bolestraszyce miejscowością z perspektywą szybkiego rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturowego”

Infrastruktura

Cel – nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura użyteczności publicznej wizytówką miejscowości Bolestraszyce.

Zadania – budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej im. Piotra Michałowskiego, przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej, remonty i budowa dróg i chodników, budowa ścieżek rowerowych, budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, wymiana oświetlenia na oświetlenie ekologiczne.

Turystyka

Cel – Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego miejscowości Bolestraszyce.

Zadania – promocja walorów turystycznych, zagospodarowanie walorów turystycznych, tworzenie ścieżek rowerowych i szlaków dydaktyczno-turystycznych, promocja tradycji rzemieślniczych, zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Ochrona środowiska

Cel – Zachowanie naturalnych walorów krajobrazowo-przyrodniczych.

Zadania – inwentaryzacja zasobów naturalnych, tworzenie szlaków dydaktycznych, oznaczenie obiektów przyrodniczych, promocja postaw proekologicznych, poprawa zaopatrzenia w wodę, budowa / uzupełnienie sieci kanalizacyjnej.

Kapitał społeczny i ludzki

Cel – Aktywna społeczność partnerem dla samorządu w podejmowaniu działań na rzecz rozwoju miejscowości Bolestraszyce.

Zadania – przeciwdziałanie bezrobociu, organizowanie kursów i szkoleń, przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.

IX. MISJA

Pierwszym krokiem w formułowaniu misji jest podjęcie wysiłku wypracowania wspólnego i spójnego Planu Odnowy Miejscowości. Poprzez stworzenie spójnego dokumentu wyznaczającego długofalowy rozwój sołectwa powstaje impuls, zarówno do większej aktywności społecznej samych mieszkańców, jak i uwzględnienia przez władze gminy składanych przez te osoby propozycji i postulatów dotyczących dalszego rozwoju miejscowości. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja nakreślona dla miejscowości Bolestraszyce obejmuje szeroki obszar życia społecznego, kulturowego i gospodarczego mieszkańców. Dzięki dokonaniu analizy SWOT możliwe było optymalne nakreślenie misji dla miejscowości. Poznanie jej mocnych i słabych stron miało decydujący wpływ na końcowy kształt projektu.

Miejscowość Bolestraszyce to kapitał walorów przyrodniczych, historycznych oraz aktywności społecznej jej mieszkańców.

Główne cele przyjętej misji:

Wykorzystanie zasobów wewnętrznych i środków zewnętrznych (głównie Unii Europejskiej) dla dynamicznego rozwoju sołectwa,

Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców Bolestraszyce i włączenie ich do wspólnych działań na rzecz rozwoju sołectwa,

Zwiększenie znaczenia regionu jako atrakcji turystycznej i przyrodniczej,

Dążenie do dalszej specjalizacji i promocji lokalnej produkcji rolnej oraz wspieranie lokalnej działalności gospodarczej,

Dążenie do poprawy stanu infrastruktury społecznej i poprawy jakości życia mieszkańców.

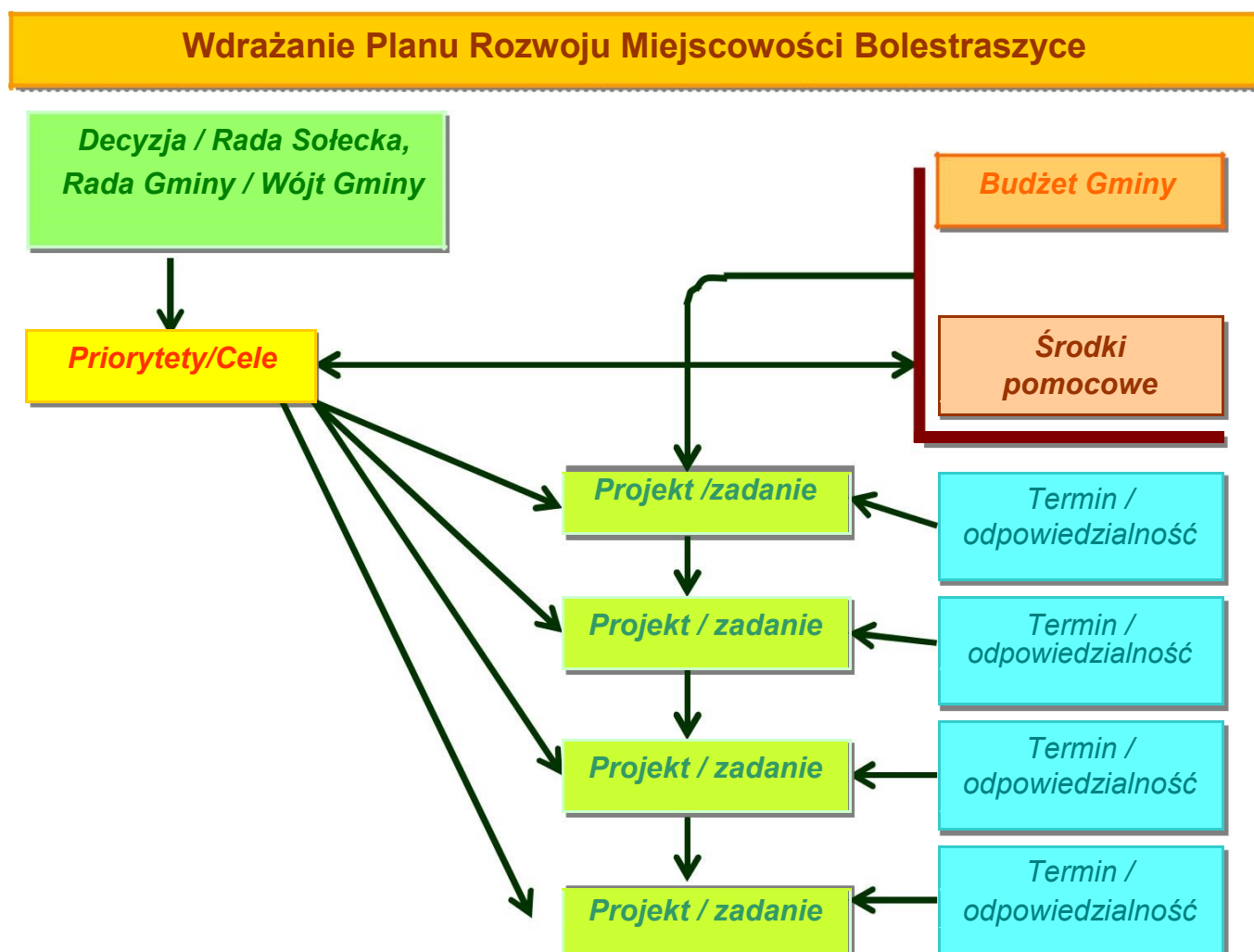
X. ZARZĄDZANIE

Wdrażanie

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby „odprowadzić plan na półkę” z innymi, nieprzydatnymi dokumentami w dość krótkim czasie. System, o którym mowa to przede wszystkim:

doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji, monitorowanie realizacji celów i projektów, zmiany i aktualizacja planu.

Schemat systemu wdrażania:

Instrumenty realizacji

Instrumenty prawno-administracyjne:

Najważniejszym narzędziem realizacji planu jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego na obszarze gminy docelowo przewiduje się rozwój takich funkcji jak: mieszkaniowo-usługowej, rolniczej, turystycznej.

Instrumenty ekonomiczne i rynkowe:

Uczestnictwo gminy/miejscowości w związkach celowych

Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalanie lokalnych inicjatyw gospodarczych jest instrumentem, który usatysfakcjonuje mieszkańców pod względem rynkowym, jak i ekonomicznym oraz przysporzy budżetowi kolejnych podatników.

Instrumenty finansowe:

Stosowanie tak zwanego „montażu finansowego” przy dużych inwestycjach, to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego.

Instrumenty marketingowe:

Stworzenie odpowiedniego systemu marketingu miejscowości i gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji społecznych, mieszkańców i zasobów) ułatwi prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy oraz promocji zewnętrznej. Stworzony system marketingowy przede wszystkim odpowie na pytania:

kto?

jakimi kanałami?

z czym?

do kogo?

i za jakie pieniądze trafia z promocją?

Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

System monitorowania planu odnowy miejscowości

Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z planu – począwszy od pojedynczego projektu, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiągniętych efektach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w planie.

Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty obiektów zabytkowych itp.)

Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie).

Tabela nr 14. Monitoring Planu Odnowy Miejscowości.

Zadanie	Odpowiedzialni	Termin realizacji
Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w harmonogramie zadań.	Gmina	Rocznie
Ocena realizacji	Gmina	Raz na dwa lata
Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących plan dla oceny jego aktualności.	Gmina	Zebranie wiejskie każdego roku z udziałem władz Gminy

Źródło: Opracowanie własne.

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Wójt Gminy prowadzi ciągły monitoring finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania w %).

Uspołecznienie procesu planowania i realizacji

Społeczność lokalna Bolestraszyce uczestniczyła w pracach nad niniejszym planem. Jak wynika z doświadczeń innych jednostek samorządu, zazwyczaj uczestnicy prac nad planami rozwoju stają się w swoich środowiskach rzecznikami proponowanych w tych planach rozwiązań.

O Planie Rozwoju / Odnowy Miejscowości Bolestraszyce 2016-2022 przyjętym do realizacji przez Radę Gminy, jak również o rozpoczynanych zadaniach, ich przebiegu i zakończeniu, wszyscy mieszkańcy będą szczegółowo informowani. Informacje będą upowszechniane zwyczajowo na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu Gminy oraz bezpośrednio przez władze gminy na różnego typu zebraniach. Uwagi od mieszkańców na temat prowadzonych prac zbierane będą w Urzędzie Gminy w Żurawicy.